

ZORILE

REVISTĂ DE ASPIRAȚIE
ȘI CULTURĂ
Nr. 27/ 2014

Directorii colegiului:

Profesor **Daniela Maria Deac** – director

Profesor Dr. **Horațiu Popa-Bota** – director adjunct

Coordonator:

Cristina Motocu

Profesoară de limba și literatura română

Redactor șef:

Eleva **Iulia Marc**, clasa a XI-a A

Redactori:

Elevii: **Rad Miriam**, clasa a X-a A

Szekely Denisa, clasa a XI-a A

Galiș Irina, clasa a XI-a B

Muresan Alexandru, clasa a XI-a A

ȘCOALA ALTFEL O FORMĂ ATRACTIVĂ DE INTEGRARE EUROPEANĂ A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Profesor DANIELA MARIA DEAC

Director al Colegiului Național „George Barițiu”

Săptămâna 7–11 aprilie 2014 a fost dedicată activităților educative extracurriculare și extrașcolare, în cadrul programului numit „Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun!”. În această săptămână fără să se organizeze cursuri conform orarului obișnuit al unității de învățământ, profesorii colegiului nostru au desfășurat o varietate de activități menite să stimuleze interesul elevilor pentru **programul acestei săptămâni speciale**.

Scopul acestui program a urmărit implicarea tuturor elevilor și a cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse. Să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii, nu neapărat în cele prezente în curriculumul național, și să stimuleze participarea lor la acțiuni variate, în contexte nonformale.

Astfel, elaborarea unor **proiecte** la nivelul claselor, al grupurilor de clase au urmărit să permită realizarea unor obiective educaționale prin activități care, în programul normal din perioada cursurilor, nu se pot derula. **Proiectele** s-au organizat, în general, în parteneriat cu alte unități de învățământ, cu organizații neguvernamentale, cu cluburi ale copiilor, cu cluburile sportive școlare, cu instituții culturale și științifice, cu poliția, cu agențiile pentru protecția mediului și/sau protecția copilului etc.

Tipurile de activități care au fost organizate în cadrul programului „Școala altfel: **Să știi mai multe, să fii mai bun!**”, au fost extrem de variate și au inclus:

activități culturale: desene pe asfalt, concerte simfonice, cinematografia italiană, muzica italiană, atelier de pictură, arta fotografică, teatru de păpuși, creații multimedia, origami, formarea identității naționale: valori estetice și etice

activități tehnico-științifice: filme științifice, concursuri tematice, mari matematicieni, mari filosofi, recreații științifice, chimia din viață, concurs de geografia Italiei, întâlnire cu scriitori

activități sportive: dezvoltarea calitatilor motrice prin jocuri sportive, competiții sportive, fair play în sport, ateliere creative la Cora, jocurile copilariei

activități de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umanitare (inclusiv voluntariat, caritate, implicare activă în societate, responsabilitate socială, relații și comunicare etc.): vizita la facultati, profesia care mi se potrivește, vizită la aeroport, târg de carte organizat cu scop umanitar, arta aranjării mesei

activități de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos (inclusiv referitoare la dependență de calculator, siguranță pe internet etc.): acordarea primului ajutor

activități de educație ecologică și de protecție a mediului (inclusiv colectare selectivă, economisirea energiei, energie alternativă etc.): ziua ecologiei, expoziție de afișe pe tema reciclării, colectare de hârtie și deșeuri electrice.

Aceste activități au fost organizate sub diferite forme ca: **ateliere** de teatru, dans, muzică, arte plastice, educație media și cinematografică; **competiții** organizate la nivelul școlii, al grupurilor de școli; **mese rotunde**, dezbateri; **activități de voluntariat** sau de interes comunitar; **campanii** antipoluare; **proiecte** comunitare, de responsabilitate socială; **vizite** de studii; **parteneriate** educaționale și tematice la nivel de unități de învățământ pentru dezvoltarea aptitudinilor pentru lucrul în echipă și în proiecte.

Viziunea colegiului nostru pentru educație este una cât se poate de generoasă și în egală măsură realistă: concretizarea misiunii academice în obținerea unei educații de calitate,

ridicarea prestigiului școlii, transformarea ei într-o instituție sigură, performantă, adaptabilă la nevoile elevilor și societății.

Dorim ca prin activitățile propuse să le formăm elevilor o conduită moral-civică, ecologică, să se dezvolte sănătos, armonios și să-și dobândească cunoștințe, priceperi și deprinderi în concordanță cu cerințele unui viitor cetățean. De asemenea, dorim să stimulăm cooperarea, implicarea și respectul în cadrul acțiunilor în echipă, precum și comunicarea verbală și nonverbală prin care să-și exprime gânduri, idei, impresii. Implicarea elevilor și a părinților în activitățile propuse au avut la bază seriozitatea, disciplina, rigurozitatea și preocuparea pentru ducerea la bun sfârșit a ceea ce ne-am propus.

Valorile unității noastre constau în atingerea unui ideal educațional, referitor la dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a elevilor, la formarea personalității autonome și pregătirea lor pentru activitatea academică. Acest lucru este posibil cu cadre didactice bine pregătite profesional, cu dragoste pentru meseria pe care o practică, iar colegiul nostru se mândrește cu un astfel de colectiv.

Școala relevă multe plăceri acelor care știu să le aleagă, dar nici un câștig nu se obține fără efort.

PREGĂTIREA COȘULUI DE PAȘTE ÎN SATUL VALEA SEACĂ DIN „ȚARA OAȘULUI”

Profesor **Dr. HORAȚIU POPA-BOTA**
Director adjunct al **Colegiului Național „George Barițiu”**

Localitatea Valea Seacă, comuna Tarna Mare, județul Satu-Mare, este situată în extremitatea nord-vestică a României, în „Țara Oașului”. În acest sat, în care am copilărit până la sfârșitul clasei a VIII-a, se păstrează o mulțime de tradiții și obiceiuri, printre care și un ritual legat de pregătirea *coșului pascal*.

Un coș din nuiiele împletite, cu un singur mâner, este pregătit de către fiecare familie; acesta este umplut cu produse, după cum urmează:

- o urzică, care se spune că trebuie așezată pe fundul coșului, pentru ca familia respectivă să fie sănătoasă și aspră tot anul asemeni urzicilor; de asemenea se spune că urzica ține casa departe de rele și de necazuri;
- câteva fire de usturoi, care se spune că țin departe bolile de casa omului;
- un pahar cu sare;
- pasca, care se împletește și se coace în cuptor doar în Sâmbăta Mare (nu se coace în Vinerea Mare); în trecut toată pâinea coaptă pentru sărbătorile Pascale era considerată drept pască;
- ouăle vopsite, cel mai adesea în coajă de ceapă, colorant natural, ecologic; frecvent sunt aplicate la fiert și diferite plante (de exemplu trifoi, patrunjel etc.) pentru a diversifica aspectul acestor ouă vopsite;
- cârnaț uscat, afumat, preparat în gospodărie și păstrat de la Crăciun;
- șuncă fiartă de porc;
- carne de miel, coaptă în cuptor;
- umplutură de miel (drob), coaptă în cuptor;
- slănină de porc, afumată;
- prăjituri;
- un pahar cu hrean;
- caș din lapte de oaie (sau de capră sau de vacă);
- o lumânare care se pune în pască și care este aprinsă în timpul slujbei.

Coșul este pregătit și aranjat în dimineața *Duminicii de Paște*, acoperit cu un ștergar special confecționat manual pentru această sărbătoare și dus la biserică de către bărbatul casei. Femeia duce o sticlă cu vin. Toate coșurile, având în dreptul lor sticlele cu vin, sunt dispuse în semicerc în curtea bisericii și sfințite de către preot. Odată ajunși acasă, oșenii se așează la masă, spun rugăciunea *Tatăl Nostru* și prima dată servesc pasca sfințită și un pahar cu vin, apoi alte alimente sfințite din coș.

În toată *Săptămâna Luminată*, dimineața la micul dejun, sătenii servesc mai întâi *pască*, apoi produse din coșul sfințit la biserică.

Coșurile de Paște dispuse în semicerc în curtea bisericii pentru a fi sfințite.

Coșul de Paște

ARHITECTURA SILABELOR

DECLINUL FUTUROLOGIEI ÎN SOCIETATEA POSTUMANĂ

ANDRONIC LUCIANA

Profesoara de limba și literatura română

Începutul secolului XX este zguduit de afirmația filosofului Friedrich Nietzsche, potrivit căruia *Dumnezeu a murit*. A urmat nazismul și comunismul parcă în concordanță cu teoria nietzscheeană. Însă acest sângeros și controversat secol primește spre sfârșitul lui o altă replică memorabilă, din partea unui filosof contemporan, Francis Fukuyama: „*Sfârșitul istoriei și ultimul om*.” Futurologia cunoaște între aceste concepte un serios declin care o poate scoate din circuitul științific actual.

Un prim argument care vizează declinul futurologiei se datorează reevaluării conceptului de *natură umană*, corelat cu biotehnologia. Natura umană, comportamentul uman și biotehnologia sunt în măsură să relanseze de pe poziții diferite o altfel de istorie, scrisă cu ingineri genetici, savanți, cercetători în biotehnologie. „Nu numai că nu ne aflăm deloc la sfârșitul științei și tehnologiei, dar se pare că ne aflăm chiar la începutul uneia dintre cele mai importante perioade de progrese tehnologice din istorie. Biotehnologia și o mai bună înțelegere științifică a creierului omenesc promet să aibă ramificații politice extrem de semnificative. Împreună, ele relansează capacitățile ingineriei sociale la care societățile, cu tehnologiile lor de secol XX, renunțaseră”.¹ Aprecierea făcută de autor relevă o idee extrem de importantă: aceea că omul va învăța să se reconsidere din perspectiva valorilor postumane, care îi pot determina schimbări de percepție, cogniție, atitudine socială, dar și individuală, ceea ce se va concretiza într-o nouă organizare politică și istorică. Indivizii viitorului vor putea opta pentru o selecție naturală controlată, genetica va construi societăți competitive și posibil omogene. Se va promova esența umană. Farmaciile vor crea medicamente personalizate în funcție de profilul genetic. Anumite probleme care țin de stima de sine și/sau dereglări psihice se controlează cu medicamente psihotrope. Neuroștiința este serios implicată la nivelul *chimiei creierului*. Politica, libertatea și sentimentele se reconsideră permanent. Futurologia, prin urmare, ar rămâne în zona prejudecăților sau superstițiilor. Relansarea sau reorientarea ei cu baze științifice nu pare susținută astăzi. Confirmarea acestei predicții provine din faptul că omul nu este inflexibil, în consecință se dovedește capabil să se schimbe, să-și depășească nu doar condiția, ci chiar natura sa, temperamentul, mediul etc. Un singur lucru va rămâne extrem de stabil: demnitatea sa. „Natura umană este foarte flexibilă – susține Francis Fukuyama – și avem la dispoziție o gamă imensă de posibile decizii care să se conformeze acestei naturi. Dar ea nu este infinit de maleabilă, iar elementele care rămân constante - în special gama de răspunsuri emoționale caracteristică speciei noastre - constituie un refugiu sigur care ne permite să ne legăm, potențial, cu toate celelalte ființe omenești.”²

Un argument secund, referitor la *ieșirea din uz* a futurologiei se susține prin lumea digitală și stilul de viață web care măresc capacitatea de cogniție, înțelepciune și progres. Bill Gates imaginează un *sistem nervos digital* care „poate ajuta afacerile să se redefinească și să-și schimbe rolul pe viitor.

¹ Fukuyama, F., (2004), p. 28

² Ibidem, p.250

Predicțiile pentru profilul uman și al societății digitale nu alimentează distinct futurologia, câtă vreme dezvoltarea umană își concentrează atenția pe inteligență și creier. Avantajele certe care ar proveni dintr-o societate digitală în care schimbările de tehnologie atrag o concurență a afacerilor maximă nu întârzie să se întrevadă. Lumile posibile pe care omul și le configurase în istorie și literatură se cuantifică în formule logico-matematice, sau în semantică structurală. Ștefan Oltean, referindu-se la analiza lumilor posibile din perspectiva discursului referențial, conchide că: „noțiunile de *lume reală textuală*, *univers textual* și *lume ficțională* nu pot fi asimilate lumilor posibile, și sunt, de aceea, insuficient de operante pentru specificarea adevărului în discursul ficțional”³ (Ștefan Oltean, *Introducere în semantica referențială*, Presa Universitară Clujeană,) Domnia Sa are în vedere perspectiva strictă a semanticii referențiale. Lumile posibile pe care umanitatea a avut revelația să le cunoască mai întâi în fictiv, au dobândit în timp coerența realului.

Fiecare generație își caută propria voce în doctrine politice, în artă, în etică, cât și în alte domenii ale cunoașterii și științei, definindu-și astfel valorile și configurându-și identitatea. Futurologia se dezagreghează ca știință în fața dezvoltării personale și de grup societal. Preocuparea pentru cunoaștere face parte din reflexul umanității din toate timpurile, fiind din aceasta cauză mobilul proiectării în realitatea posibilă. Celebrul scriitor peruan Mario Vargas Llosa afirma într-un dialog cu Gabriel Liiceanu că ficțiunea a făcut posibil progresul uman.

Fără să creadă în fictiv, individul nu poate deveni. Visele se concretizează în posibil, apoi devin realitate. Celebrele scrieri științifico-fantastice ale lui Jules Verne, Isac Asimov, H. G. Wells și ale multor scriitori SF au devenit treptat fețe ale realității, banalități în zilele noastre. Interviuul pe care Peter Cochrane îl acordă jurnalistului Alex Goagă relevă ideea că realitatea actuală rivalizează cu ficțiunea de altădată, depășind-o.

„Viitorul reliefat în cărțile și filmele SF din anii 60 sunt din ce în ce mai palpabile, în prezent. Decodarea genomului uman se va face din ce în ce mai rapid și mai ieftin, până va ajunge rutină. Medicina va avansa considerabil, produsele vor fi etichetate cu microcipuri care să indice, la o simplă scanare, starea lor, vechimea și locul de proveniență. **Putem vorbi deja de o cvasi-inteligență a roboților**, oamenii de știință investesc însă prea puțin pentru a le oferi acestora și “output-ul” necesar pentru a începe să simtă, să aibă conștiință proprie”⁴

Mostra de futurologie inversă pe care omul de știință o expune are origini în ficțiune. Literatura de anticipație conține idei care au determinat progres tehnologic în timp. Încercător în inteligența artificială, exemplificând cu diferite descoperiri de marcă din domeniul IT, cum ar fi imprimanta 3D, microcipuri pentru produse de marcă, nanoroboți etc, autorul a exprimat un moto memorabil în linie futurologică: „As dori ca, înainte de a muri, computerul meu să fie mandru de mine. Când eram copil, în 1968, am fost să văd **Odiseea Spatială 2001, a lui Kubrick și Arthur C. Clarke** – l-am cunoscut pe acesta din urma destul de bine, nu l-am cunoscut însă pe Kubrick. Am fost absolut vrăjit de inteligența artificială Hal 9000. Deci unde este el? În anii '70, futurologii spuneau că în 30 de ani Hal 9000 va fi alături de noi. Se pare că și în anii 2000 ziceau același lucru. Deci aceasta este dorința mea – să cunosc un computer cu adevărat inteligent și cu conștiință, să fie o entitate vie.”⁵(op cit)

Conchidem că umanitatea viitoare va exclude futurologia ca știință, deoarece o nouă istorie stă să se ivească în era digitală. Noutatea emoțiilor sau diminuarea lor, selecția naturală, configurarea esenței umane, evoluția nivelului de conștiință și nu în ultimul rând personalizarea inteligenței artificiale, confirmă frumoasa idee a scriitorului Mario Vargas

³ Oltean, Ș., (2006), p.186

⁴ Alex Goaga , 17 Nov 2011

⁵ Alex Goaga , 17 Nov 2011

Lliosa că ficțiunea l-a creat pe om, iar postumanitatea - credem- se lasă inventată tot datorită ficțiunii.

BIBLIOGRAFIE

1. Fukuyama, Francis, **Viitorul nostru postuman**, Humanitas, 2004
2. Gates, Bill, **@faceri cu viteza gandului**, Amaltea, 2000
3. Oltean, Ștefan, **Introducere în semantica referențială**, Presa Universitară Clujeană, 2006
4. *Futurolog de renume mondial: Care va fi legătura dintre microcipuri, automobile si vaci*, [Alex Goaga](#) , [17 Nov 2011](#) exclusiv)

INSPIRAȚII CROMATICE

Elevii clasei a IX-a B
Coordonator, **RUS ADRIAN**,
Profesor de desen

SUFLETELE COPIILOR LA DANTE

Dr. ALEXANDRU LASZLO

Profesor de italiană

Printre aspectele cele mai impresionante din *Divina Comedie* se află modul în care Dante contopește meditația rațională și fantezia artistică: felul în care pune laolaltă știința și poezia. Un exemplu concludent îl găsim oprindu-ne pe scurt la situația copiilor văzuți de-a lungul expediției în lumea de-apoi.

Limbul este un spațiu ciudat, la marginea Infernului, care cuprinde spiritele marilor filosofi, scriitori, medici și înțelepți ai Antichității. Ei au trăit în afara dreptei credințe și n-au cunoscut botezul, care e poarta spre mântuire. Osînda lor e doar de natură spirituală, stau și oftează după lumina divină ce le e refuzată pentru totdeauna: *“sanza speme vivemo in disio”* (fără speranță trăim cu dorința). Aici, după ce eroul principal s-a oprit să asculte, nu se auzeau deloc plîsete, ci doar suspine care făceau să tremure bezna eternă. Asta se întâmpla din cauza durerii lipsite de tortură fizică, pe care o resimțeau mulțimile ce erau multe și mari, de copii și de femei și de bărbați:

25. *“Quivi, secondo che per ascoltare,
non avea pianto mai che di sospiri*

che l'aura eterna facevan tremare;

28. *ciò avvenia di duol senza martiri,
ch'avean le turbe, ch'eran molte e grandi,
d'infanti e di femmine e di viri.”*

Potrivit exigențelor creștine, lipsa botezului blochează oricui drumul spre mântuire. Copiii morți înainte de vreme n-au comis păcate individuale, dar n-au avut oportunitatea de-a se spăla de păcatul originar. Salvarea le e refuzată dintr-o cauzalitate teologică, dar ispășirea le e atenuată într-o zonă de suferință limitată.

Situația se complică însă datorită faptului că, înainte de venirea lui Isus, botezul nu era practicat. Așa se face că în cântul XXXII al *Paradisului* sînt oferite noi explicații asupra condiției copiilor după moarte. Empireul, care constituie poarta de acces spre tronul lui Dumnezeu, are forma unui trandafir alb cu numeroase petale și structura ierarhică a unui amfiteatru. În vârful său, pe locul cel mai glorios, șade Sfînta Fecioară pentru rolul ei fundamental în mîntuirea credincioșilor. La picioarele ei stă Eva, strămoașa originară. Pe treptele următoare sînt Rahela, Beatrice, iar apoi Sara, Rebeca, Iudita și alte evreice venerate ale Vechiului Testament. Pe partea cealaltă pot fi văzuți Sfîntul Ioan Botezătorul, Sfîntul Francisc, Sfîntul Benedict, Sfîntul Augustin și alții.

O linie orizontală desparte trandafirul alb la jumătate. În partea inferioară stau copiii, la rîndul lor separați în funcție de apartenența la creștinism: în stînga cei născuți înainte de Cristos, în dreapta cei născuți după Cristos. Călăuza din acea împrejurare a protagonistului, anume Sfîntul Bernard, îl lămurește pe Dante că în acest ținut nimic nu poate fi împlător, așa cum nu-și află locul nici tristețea, ori setea, ori foamea: căci prin legea eternă s-au stabilit toate cîte le vezi, încît toate se potrivesc pe deplin, așa cum stă inelul pe deget. Și prin urmare lumea aceasta fericită, în viața adevărată nu e fără de cauză pe o treaptă mai mult sau mai puțin onorată.

52. *“Dentro a l’ampiezza di questo reame
casual punto non puote aver sito,
se non come tristizia o sete o fame:
55. ché per eterna legge è stabilito
quantunque vedi, sì che giustamente
ci si risponde da l’anello al dito;
58. e però questa festinata gente
a vera vita non è sine causa
intra sé qui più e meno eccellente.”*

Dar cum și-au găsit totuși drumul spre Paradis copiii nebotezați? Poetul identifică trei perioade succesive în istoria omenirii. În prima etapă, care s-a întins de la Adam la Avraam, virtutea părinților se răsfrângea asupra copiilor, încât mîntuirea era transmisibilă. În a doua etapă, de la Avraam la Isus, circumcizia băieților era condiția necesară, pe cînd în cazul fetelor se prelungea situația precedentă. După primirea grației, prin venirea lui Isus, botezul a devenit clauza obligatorie pentru accederea tuturor la fericirea eternă.

76. *“Bastavasi ne’ secoli recenti
con l’innocenza, per aver salute,
solamente la fede d’i parenti;
79. poi che le prime etadi fuor compiute,
convenne ai maschi a l’innocenti penne
per circumcidere acquistar virtute;
82. ma poi che ‘l tempo de la grazia venne,
senza battesimo perfetto di Cristo
tale innocenza là giù si ritenne.”*

Așa se face că, în era Vechiului Testament, copiii morți aveau acces direct la Paradis prin intermediul virtuții părinților sau, ulterior, cu ajutorul circumciziei. Dar, după sosirea Mîntuitorului, copiii rămași nebotezați sfîrșesc în Limbul infernal.

Ciudățenia care ni se prezintă este că mîntuirea e obținută nu prin virtutea proprie, ci prin “transfer” de la părinți. Sfîntul Bernard îi explică lui Dante că, mai jos de treapta care desparte la jumătate trandafirul Empireului, sufletele nu se mai află ca urmare a meritelor, fiindcă toate și-au sfîrșit viața înainte de-a avea posibilitatea să aleagă între bine și rău. Poți înțelege limpede asta din chipurile și vocile de copii, dacă îi privești și îi asculți cu luare aminte.

40. *“E sappi che dal grado in giù che fiede
a mezzo il tratto le due discrezioni,
per nullo proprio merito si siede,
43. ma per l’altrui, con certe condizioni:
ché tutti questi son spiriti asciolti
prima ch’avesser vere elezioni.
46. Ben te ne puoi accorger per li volti
e anche per le voci puerili,
se tu li guardi bene e se li ascolti.”*

Prin această abordare poetul italian se desparte de gînditorii vremii sale. Așa cum sublinia Bruno Nardi, “teologii medievali afirmă că oamenii, la ziua judecării de apoi, vor învia cu toții în deplinătatea puterilor și în vigoarea anilor tinereții, fără defectele inerente

bătrâneții sau copilăriei” (vezi *I bambini nella candida rosa dei beati*, în vol. *Nel mondo di Dante*). Însă autorul florentin își colonizează Paradisul cu imaginile catifelate ale copiilor inocenți, care umplu de viață, prin lumina lor blîndă și sunetele armonioase, ținutul metafizic.

Și totuși copiii nu se află cu toții de-a valma în Paradis, ci sînt diferențiați între ei. Cum e posibil așa ceva și după ce criteriu sînt departajate oare sufletele infantile? Versurile ne-o explică: regele, datorită căruia acest ținut se odihnește cuprins de-atîta iubire creștină și atîta bucurie, încît nici o voință nu îndrăznește să pretindă mai multe, creînd orice minte după vesela sa înfățișare, înzestrează în mod diferit cu harul divin, după bunul său plac; iar aici e destul să iei în seamă efectul, pentru a te convinge că astfel stau lucrurile.

61. *“Lo rege per cui questo regno pausa
in tanto amore e in tanto diletto,
che nulla volontà è di più ausa,
64. le menti tutte nel suo lieto aspetto
creando, a suo piacer di grazia dota
diversamente; e qui basti l’effetto.”*

Iar asta e notat limpede și explicit în Sfînta Scriptură, cu frații gemeni care s-au urît încă din burta mamei. De aceea, la fel ca și culoarea părului, măreața lumină pe bună dreptate îi încoronează cu harul său pe cei aleși. (În *Geneza* 25 se relatează despre Rebeca, rămasă grea cu Esau și Iacob. “Copiii se băteau în pîntecele ei” și, cînd s-au născut, unul avea părul roșu, iar celălalt negru. Așa cum voința Domnului îi distinge pe copii încă dinainte de naștere, la fel îi deosebește și după moarte, cînd le cîntărește virtutea.)

67. *“E ciò espresso e chiaro vi si nota
ne la Scrittura santa in quei gemelli
che ne la madre ebber l’ira commota.
70. Però, secondo il color d’i capelli,
di cotal grazia l’altissimo lume
degnamente convien che s’incapelli.”*

Așadar fără merite dobîndite prin comportarea lor sînt plasați copiii pe trepte diferite, ei deosebindu-se doar prin acuitatea lor inițială.

73. *“Dunque, senza mercé di lor costume,
locati son per gradi differenti,
sol differendo nel primiero acume.”*

Textul dantesc poate fi interpretat pe cel puțin două direcții de semnificație. Nu se înșală cei ce subliniază “bunul plac al harului divin”: Dumnezeu își păstrează întreaga autoritate și putere de-a decide, în privința copiilor, cine merită mai multă sau mai puțină grație divină, cine e îndreptățit la o onoare mai mare sau mai mică pe lumea cealaltă. Judecata Domnului este de necercetat pentru mintea umană și nimeni, printre ființele muritoare, nu e îndrituit să pătrundă logica sau temelia acestei elaborări. O asemenea explicare a versurilor *Divinei Comedii* e pe deplin justificată și respectă gîndirea autorului, chiar dacă pune un accent mai pronunțat asupra laturii sale mistice.

O descifrare mai spectaculoasă, care subliniază al doilea element al ecuației, anume diversitatea ireductibilă a oricărei ființe omenești în parte, i se datorează lui Bruno Nardi. “Dante a înțeles, mai bine decît teologii vremii sale, că orice copil posedă, fie și numai în stare latentă, propria sa individualitate și personalitate, care e temelia, stabilită de natură,

pentru toate inegalitățile sociale. Naturalei inegalități în gradul de noblețe, el face să-i corespundă o diferită atribuire a harului. (...) De fapt harul respectă diversa fizionomie psihologică a fiecărui copil și diversa personalitate care se ascunde potențial în fiecare dintre ei.” Pe această traiectorie explicativă se insistă mai curînd pe raționalismul exacerbat al poetului italian, care își prelungește demersurile euristice pe tărîm filosofic.

Dante a fost, la urma urmelor, mai aproape de teologie sau de filosofie în versurile sale? Răspunsul poate să difere, în funcție de persoana celui care încearcă o clarificare a acestei dileme. Mai importantă decît indicarea unei soluții unilaterale este semnalarea complexității mirabile a unui mod de gîndire artistică.

SĂ CITEȘTI MAI MULT, SĂ FII MAI BUN!

UN PROIECT DE SUCCES ?

CRISTINA MOTOCU

Profesoară de limba și literatura română,
Coordonator proiect

Pe parcursul anului școlar 2012-2013, în cadrul programului „*Să știi mai multe, să fii mai bun*” propuneam, claselor a X-a A și B, o activitate inedită: **un târg de carte**. Prin elementele de fundamentare și prin modalitățile de dezvoltare a competențelor de lectură și de formare a abilităților de viață la elevi, *târgul de carte* aparținea zonei noilor educații și permitea dezvoltarea unor competențe cheie. Prin modul în care a fost concepută această activitate se ofereau soluții pentru câteva dintre provocările actuale ale sistemului educațional. Inițial s-a dorit ca fiecare elev să aducă o carte preferată pe care să o propună ca lectură pentru colegi, iar cel mai convingător elev urma să fie premiat.

Pentru că elevii au manifestat un interes major față de această activitate am considerat că în anul școlar curent 2013-2014, merită să dezvoltăm câteva din categoriile de abilități de viață ale elevilor: *abilitățile de comunicare, abilitățile sociale, abilitățile de management al informațiilor, abilitățile de autocunoaștere, abilitățile de autoîngrijire, abilitățile cognitive și abilitățile practice*; și să dezvoltăm proiectul la nivel de școală. Mai mult, **Consiliul Școlar al Elevilor** a dorit ca scopul final al acestui proiect să fie umanitar. Astfel, cu ajutorul câtorva eleve inimoase din clasa a XI-a A, Szekely Denisa și Suci Roxana s-au stabilit câteva direcții de acțiune.

Proiectul „*Să citești mai mult, să fii mai bun!*” și-a propus promovarea lecturii ca mijloc de dezvoltare culturală a elevilor, schimbarea percepției negative asupra cărților și stimularea interesului pentru lectură ca mod de cunoaștere, de orientare a gândirii și de înțelegere a lumii în rândul tinerei generații. De asemenea și-a propus stimularea elevilor să se exprime prin acte culturale și să conștientizeze transformarea emoțiilor negative în emoții pozitive prin intermediul lecturii și a cărții.

La acest proiect au participat aproximativ 200 de elevi ai colegiului sub îndrumarea și monitorizarea Consiliului Școlar al Elevilor. Beneficiarii direcți ai proiectului au fost elevii Colegiului Național „George Barițiu”, deoarece au avut ocazia să participe la un astfel de eveniment care, le-a stimulat interesul, prin cultivarea grijii față de lectură și cultură, iar beneficiarii indirecti au fost membrii echipei de organizare și voluntarii activității, profesorii, familiile elevilor și comunitatea, prin schimbarea atitudinii în raport cu actul lecturii și cu capacitatea de dăruire față de cei defavorizați.

Confrunțați cu succesul răsunător al noii generații informatice, care a adus e-books-uri și acces rapid la bazele on-line de date ale marilor biblioteci, cartea în format tradițional are șansă tot mai mică să stârnească interesul cititorilor și totuși un număr mare de elevi s-a implicat în aceste activități de promovare a lecturii în suport clasic, iar rezultatul a fost pe măsura așteptărilor.

Prin tematica acestui eveniment elevii au căutat soluții de rezolvare a problemei lecturii în școală și în comunitate ceea ce a contribuit la o conștientizare mai bună a cauzelor care limitează accesul la educație și cultură. Punându-și astfel de probleme elevii au reușit să evalueze obiectiv situațiile în care se găsesc ei sau cei din jur. Implicarea lor în găsirea unor soluții de rezolvare a problemelor le formează abilitatea de a comunica, de a lua decizii potrivite în situații de neașteptate.

Proiectul s-a bucurat de susținere din partea **Organizației Salvați Copiii**. Partenerii, cu o vastă experiență în domeniu, au oferit sprijin nemijlocit elevilor voluntari implicați și au mijlocit oferirea de pachete unui număr de 25 de elevi defavorizați cu ocazia Sărbătorilor de Paști.

Felicitări și aprecieri tuturor Voluntarilor implicați, elevi ai școlii noastre: **Căpușan Eliza IX B, Pop Larisa IX C, Pop Andreea IX C, Pop Diana IX C, Adămuță Leonard IX C, Buți Răzvan IX C, Dodea Valentina X B, Rusu Anca XI A, Bâtea Cristina XI A, Pescar Cosmina XI A, Marc Iulia XI A, Pop Andreea XI A, Hîrlea Bianca XI A, Mureșan Alexndru XI A, Pura Dan XI A, Pop Cătălin XI A, Mărginean Ioana XI C, Glodan Simina VIII A, Pop Sabina VIII A, Joldoș Diana VIII A.**

PROFESOR ÎNTR-O ȚARĂ EUROPEANĂ

CARMEN BUCUR

Profesoară de informatică

A fi profesor este o misiune care cere multă responsabilitate și dăruire. Pentru a fi profesor în timpurile actuale sunt necesare competențe deosebite care trebuie actualizate în fiecare an. Spun pare deoarece participarea mea la un curs european de formare pentru profesori mi-a schimbat puțin viziunea.

În vara anului 2013, am participat în Malta la un curs Grundtvig împreună cu profesori din diferite țări ale Europei de diferite specialități. Cursul, organizat de Executiv Training Institute și având titlul „Technology Enhanced Learning”, își propunea să ne învețe diferite instrumente software utile în activitatea didactică. Timp de două săptămâni, câte șase ore pe zi, ni s-a predat, am încercat, am aplicat aceste programe care să ne ajute să facem activitatea de predare-învățare cât mai ușoară și mai plăcută. Deși predau informatica și folosesc multe resurse software trebuie să recunosc că dintre cele predate la curs de majoritatea nu auzisem. M-a încântat să descopăr programul Puzzle Maker, care este foarte ușor de utilizat și cu ajutorul căruia se pot crea cuvinte încrucișate, rebusuri, fraze cu cuvintele amestecate, construcții gramaticale în care lipsesc verbele sau pronumele la diferite forme sau cu care recapitularea, fixarea lecției sau evaluarea devin mai atractive. Am găsit un instrument pe care îl doream de mult pentru predarea informaticii și anume un program care filmează ecranul calculatorului în timp ce lucrează. Acest program se numește Cam Studio și este deosebit de util pentru prezentarea în lecțiile de informatică și TIC, a modului de utilizare al programelor. Ceea ce se obține este un film pe care fiecare elev îl poate apoi derula în ritm propriu și de câte ori dorește pentru a învăța lecția.

Am învățat de asemenea cum putem folosi blogurile și site-uri pentru activitatea didactică.

Ne-am împărtășit unii altora idei de realizare a lecțiilor cât mai interesante și cât mai atractive, pentru a capta atenția elevilor și a facilita învățarea.

Aceste unelte de predare nu numai că ușurează mult activitatea profesorului în clasă dar aduce informația în fața elevilor într-un mod cu care ei sunt familiarizați. Această generație care se află acum în școală este născută și crescută în epoca digitală. Le este foarte ușor să folosească un dispozitiv electronic și sunt mai deschiși dacă informația vine pe această cale. Pe de altă parte lecțiile create astfel permit, de cele mai multe ori, parcurgerea în ritm propriu a resurselor lecției, ceea ce este din nou un mare avantaj. Statistic s-a constatat ca majoritatea persoanelor au în medie disponibilitatea de a aștepta să se încarce informația o secundă după care își pierd interesul. Dacă elevul trebuie să aștepte după cel mai lent din clasă s-ar putea să se deconecteze de la subiect în acest timp.

Noi profesorii trebuie să ne adaptăm continuu condițiilor din școală, care evident că nu mai sunt cele de acum zece, cinci sau chiar doi ani. Din acest motiv recomand cu convingere participarea la cursuri europene tuturor dascălilor de azi, care au nevoie de noi și noi metode și unelte, pe lângă dăruirea și entuziasmul de care dau dovadă zi de zi.

Concluzia cu care m-am întors de la acest curs a fost ca peste tot în Europa problemele din școli sunt aceleași și că împărtășirea experienței acumulate de fiecare profesor în parte ne ajută și ne îmbogățește totodată.

PERSONALITĂȚI, SCRITORI

absolvenți ai liceului nostru

Eleva **IULIA MARC**, clasa a XI-a A

Profesor coordonator al proiectului **CRISTINA MOTOCU**

Cu ocazia proiectului „Școala altfel”, Lola Maria Țămbrescu Ciupeiu ne-a făcut o vizită în calitate de fostă absolventă a „Colegiului Național George Barițiu”, promoția 1964. Ea este o minunată scriitoare, cu succes atât la critică, cât și la publicul larg. A scris zece cărți, iar a unsprezecea e în curs de traducere, în mai multe limbi. Pe lângă talentul literar, Lola Maria Țămbrescu Ciupeiu posedă și o formidabilă voce de mezzo-soprană.

- Care este principalul scop pentru care sunteți astăzi prezentă aici, în liceul nostru?

-Sunt aici în cadrul acțiunii *De vorbă cu cititorii*. Aceasta constă într-o întâlnire interactivă, desfășurată împreună cu elevii liceului. Eu fiind scriitoare, mă bucur să iau parte la acest eveniment. Sunt legată sufletește de acest loc și sunt mândră de faptul că am fost odată barițistă.

-Ce părere aveți despre târgul de carte al liceului?

-Este minunat! Sunt plăcut surprinsă. Dacă știam că se organizează, aș fi adus și eu cărți din biblioteca personală. La vârsta de 5 ani am pus mâna prima dată pe o carte și de atunci sunt îndrăgostită! E o inițiativă splendidă!

-Care este scriitorul dumneavoastră preferat?

-Scriitoarea mea preferată este Hortensia Papadat-Bengescu. Lumea mă aseamănă cu ea atât ca și conținut al operelor, cât și în anumite aspecte ale vieții familiale, de exemplu ea era soție de militar, iar eu sunt fiică de general. În familia mea există 12 colonei și 3 generali, iar din această cauză călătoresc periodic la București, unde îmi place să îi alinez și să îi comand, bineînțeles, în joacă. În *Liga Scriitorilor*, există tot 12 colonei în rezervă, iar lucrurile se desfășoară la fel și cu ei, ceea ce mi-a adus porecla *generalul*. Le-am făcut chiar și o surpriză, îmbrăcându-mă în uniformă de general fără însemne. Reacția lor în momentul în care m-au văzut a fost de uimire totală!

-Ce anume vă inspiră în scrierea operelor dumneavoastră?

-Amintirile din propria copilărie. Am scris într-o carte de-a mea, *Amintiri din școală*, faptul că dacă a existat Ion Creangă cu *Amintiri din copilărie*, scriitor pe care îl ador și care încă reușește să mă amuze, eu de ce să nu îmi tipăresc amintirile din școală. Acum 10 ani, la întâlnirea de 40 de ani de la terminarea liceului, le-am făcut colegilor o surpriză cu această carte, în care sunt creionați atât profesorii, cât și elevii, exact așa cum erau în acea perioadă.

-Care dintre cărțile dumneavoastră s-a bucurat de cel mai mare succes?

-Pe toate le consider la fel de bune! Eu, în momentul în care am terminat de scris o carte, am pus punct, am trimis-o la tradus, apoi nu mă mai interesează ce se întâmplă cu ea, pentru că eu consider că mi-am îndeplinit complet datoria. Pe urmă încep a mă ocupa de altă scriere.

-La ce lucrați în prezent?

-La o carte intitulată *Crochiuri, sfaturi pentru nepoții mei*. Am ales acest nume, gândindu-mă așa: dacă există *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, de ce să nu existe și

învățăturile mele către cei trei nepoți ai mei, mai ales pentru că ei locuiesc la Paris, iar eu aici, în România.

-Ce părere aveți azi despre școala noastră?

-Este minunată! Îmi place mult felul în care s-a modernizat și s-a amenajat, deși eu mă consider un om conservator. Totul e frumos!

-Ce fel de planuri aveți pe viitor?

-Am o mulțime de planuri, deoarece sunt voluntar senior, cu o vechime de 10 ani, la Arhiepiscopia Ortodoxă și la Primărie, ambele din Cluj. Vorbesc șapte limbi, am intrat în organizația Bénévoles Sans Frontières, voi vizita Israelul, Iordania și Egiptul, apoi voi merge în capitala Rusiei, Moscova, ca să vorbesc cu Marea Ducesă Maria Vladimirovna, șefa Casei Imperiale Romanov din Rusia, despre anumite aspecte, momentan secrete. La Paris, sunt așteptată de doi ani, în anul ce urmează va veni nepotul meu preferat și vom sta împreună în Dubai pentru o perioadă, pe urmă mă voi îndrepta spre Palermo, Sicilia, unde mă voi documenta pentru scrierea unui roman autobiografic, intitulat *Contessina* și care va fi cu singuranță un bestseller.

WATTPAD... SAU DESPRE SCRITORI ÎNCEPĂTORI

Eleva **IOANA TOADER**, clasa a IX-a B

Profesor coordonator: **DAIANA COSMA**

În ziua de astăzi posibilitățile oferite de tehnologie sunt infinite. Astfel că, față de părinții și bunicii noștri, avem acces la surse vaste de informație, precum internetul. Dacă pasiunea ta este cea de a scrie sau de a citi, atunci află că internetul îți pune la dispoziție multiple site-uri și comunități de e-book unde poți descărca și publica cărți în format electronic, totul gratuit.

Poți scrie și publica pe site cărți, fără să implici niciun cost sau angajament, așa cum implică publicatul unei cărți în mod obișnuit. O astfel de comunitate de e-book, pe care am descoperit-o de curând este Wattpad. Un site de origine americană, care nu de puțin timp are și o versiune în limba română. Site-ul, în versiunea românească cel puțin, are o pondere mai mare a utilizatorilor în rândul adolescenților. Oferă ocazia tinerilor talentați, dar neexperimentați în ceea ce privește redactarea oricărui gen literar, să-și cultive talentul, să interacționeze cu alți pasionați de literatură, să schimbe informații, idei, păreri și sfaturi între ei. Recunosc că nu eram tocmai o adeptă a cărților în format electronic, până am descoperit acest site și am rămas impresionată de poveștile colegilor de generație. Site-ul îți oferă posibilitatea de a citi cărțile scrise de utilizatorii site-ului și publicate pe site. Pentru a publica, a comenta o poveste, sau trimite un mesaj altui utilizator trebuie să deții un cont pe Wattpad. Este foarte ușor să te înscrii pe site, prin simpla introducere a unui nume de utilizator, introducerea unei parole și a adresei de e-mail. Odată ce ai publicat o poveste poți să creezi designul copertii, poți primi voturi și comentarii, de asemenea poți vizualiza câte persoane ți-au citit cartea. Poți scrie câte povești dorești, care vor apărea pe profilul tău public. Dacă nu dorești să scrii, poți citi, introducând cărțile într-o bibliotecă electronică personală. Îți poți arăta și admiratia față de un anumit scriitor printr-un simplu click, pe căsuta „follow”.

Așadar, în continuare am să vă las pe voi să descoperiți toate facilitățile și detaliile site-ului și vă recomand cu căldură să aruncați o privire.

NATURA ÎN TEXTUL LITERAR, PRIVITĂ ASTĂZI ÎN SENS TRANSDISCIPLINAR

CRISTINA MOTOCU

Profesoară de limba și literatura română

Argument

Pentru învățământul liceal nu mai poate fi vorba de studiul exhaustiv al unei materii, transdisciplinaritatea devine o condiție obligatorie a discursului didactic, menit să producă oameni educați complet: să aibă o viziune plurală și o dinamică asupra științelor, în concordanță cu fenomenele reale, să ofere imaginea domeniilor de cunoaștere permanent dispuse la completări, să valorifice informații și abilități dobândite pe alte filiere decât cea școlară, să reprezinte modalitatea cea mai potrivită de afirmare a caracterului global al intelectului.

Elevii devin din ce în ce mai dornici de noutate, de complexitate și nu mai pot fi încătușați în metode restrictive. Astfel, se aplică și în studiul literaturii române conceptul fundamental al deschiderii: ceea ce dă viață textului este deschiderea lui spre alte coduri, alte semne; ceea ce-i dă viață este **transdisciplinarul**.

Educația transdisciplinară este prin excelență de tip umanist, fiind orientată către realizarea unui echilibru între planul corporal, emoțional și intelectual, deci a unui om deplin, a unei ființe integrate, această integrare permițându-i, la nivelul cunoașterii – înțelegerea, la nivel axiologic – aprecierea valorii, iar în planul acțiunii – acțiunea ca gest creator.

O poetică a naturii în viziune transdisciplinară

Metodologia transdisciplinarității, așa cum o descrie Basarab Nicolescu, „*este întemeiată pe trei postulate: 1) Existența, în natură și în cunoașterea de către noi a Naturii, a diferite niveluri de Realitate și de percepție; 2) Trecerea de la un nivel de Realitate la alt nivel de Realitate se face cu ajutorul logicii **terțului inclus**; 3) Structura ansamblului nivelurilor de Realitate este o structură complexă: fiecare nivel este ceea ce este pentru că toate celelalte niveluri există în același timp.*”

Cuvântul latin *natura* are ca rădăcină *nasci* (a naște) și desemnează acțiunea de a da naștere precum și organele feminine reproducătoare. Natura vie este matricea nașterii de sine a omului. Galilei a avut viziunea Naturii ca pe un text scris în limbajul matematicii care era suficient a fi descifrat și apoi citit. Această viziune, care a parcurs secolele, s-a arătat a avea o considerabilă eficacitate. Conceptul de *simbol*, vehiculat în multiple ipostaze epistemologice de diverse discipline științifice, este utilizat de Basarab Nicolescu în conexiune profundă cu nevoia străveche a spiritului uman de a da un sens lumii în care trăim, implicând ideea de legi și de ordine.

Modernitatea este mortiferă, a inventat felurite tipuri de „moarte” și „sfârșit”: moartea lui Dumnezeu, moartea omului, sfârșitul ideologiilor, sfârșitul Istoriei. Există însă o moarte despre care se vorbește mult mai puțin: *moartea Naturii*. Din noaptea timpurilor, omul n-a încetat să-și modifice viziunea despre Natură. Istoricii științei sunt unanim de acord că, în ciuda aparențelor, în decursul timpului n-a existat o singură Natură. „*Ce poate oare avea în comun Natura omului zis „primitiv”, Natura grecilor, Natura epocii lui Galilei, a Marchizului de Sade, a lui Laplace ori a lui Novalis?* – se întreabă academicianul și teoreticianul Basarab Nicolescu - *Nimic, în afară de omul însuși.*” În ciuda abundenței și fascinantei diversități a imaginilor Naturii, se pot distinge „*trei mari etape: Natura magică, Natura-mașină și moartea Naturii.*”

Pentru **gândirea magică**, Natura este un organism viu, dotat cu inteligență și conștiință. Postulatul fundamental al gândirii magice este acela al interdependenței universale: Natura nu poate fi concepută în afara relațiilor sale cu omul. Totul este semn, urmă,

semnătură, simbol. Știința, în accepțiunea modernă a acestui termen, este inutilă. La celălalt pol, **gândirea mecanicistă** a secolului 18 și mai ales a secolului 19 (care este și astăzi predominantă) concepe Natura nu ca pe un organism, ci ca pe o mașină, pe care, dacă o demontăm bucată cu bucată, o putem poseda în întregime. Postulatul fundamental al gândirii mecaniciste este că Natura poate fi cunoscută și cucerită prin metodologia științifică, definită într-o manieră complet independentă de om și separată de acesta. Viziunea triumfalistă a „cuceririi Naturii” își are rădăcinile în reductibila eficacitate tehnologică a acestui postulat. **Consecința** logică a viziunii mecaniciste **este moartea Naturii**, dispariția conceptului de Natură din câmpul științei. *„Natura-mașină, cu sau fără Dumnezeu pe post de ceasornicar, de la începuturile viziunii mecaniciste se descompune într-un ansamblu de piese detașate. De aici, inutilitatea unui Tot coerent, a unui organism viu sau chiar al unei mașini care ar păstra, oricum, o trăsătură finalistă. Natura este moartă. Rămâne complexitatea. O complexitate incredibilă ce invadează toate domeniile cunoașterii, de la infinitul mic la infinitul mare. Numai că această complexitate este percepută ca fiind accidentală, omul însuși fiind considerat ca un accident al complexității. Viziune sinistă, care ne readuce în propria noastră lume așa cum o trăim astăzi.”*

Transdisciplinaritatea modalitate de auto-transformare a elevilor de liceu

În clasa a X-a, elevii sunt avertizați că „aventura” romanului românesc, cea mai complexă structură narativă în proză, a început târziu, în a doua jumătate a veacului al XIX - lea. În perioada interbelică, însă, romanul românesc s-a sincronizat spectaculos cu proza modernă europeană. Alături de romanul modern (numit „roman de analiză” de către G. Ibrăileanu și „ionic” de N. Manolescu), „romanul tradițional [...] își atinge apogeul abia în deceniul al treilea al secolului XX” (N. Manolescu). Un asemenea roman „de creație” care „preferă psihologiei fapta, iar analizei, epicul” este romanul *Baltagul*, publicat de Mihail Sadoveanu în 1930. *Baltagul* este o sinteză a prozei sadoveniene, ducând la desăvârșire formula realismului liric. Sadoveanu scrie un roman complex, cu evident caracter mitic, simbolic și baladesc, un roman al transhumantei, în care zugrăvește o civilizație pastorală arhaică, un roman filosofic, relevând o concepție despre lume și om bazată pe credințe și „rânduieli” ancestrale, un roman inițiativ al riturilor de trecere oficiate de Vitoria (care repune în contact două lumi antagonizate vremelnic prin dispariția lui Lipan), un roman de dragoste, și un roman al familiei. Tema vieții și a morții și cea a căutării adevărului se întemeiază epic pe motivul ordonator al călătoriei explorative și inițiatice (la fel ca în eposul popular), având ca scop cunoașterea, inițierea, restabilirea justiției și a pierdutului echilibru cosmic.

Aplicată în sfera studiilor literare, abordarea transdisciplinară își propune să armonizeze câteva perspective ale diverselor discipline care se dovedesc a fi relevante în raport cu Obiectul cercetării. Titlul romanului pune întregul univers al cărții sub simbolul dualității: *baltagul* e, în același timp, și unealtă, și armă, figurând simbolic viața și moartea. Călătoria Vitoriei este drum de viață și drum de moarte, desfășurându-se nu numai într-un spațiu geografic real, ci și într-un spațiu lăuntric, un labirint interior în care se hotărăște totul: *„în sensul basmului arhaic, baltagul poate fi considerat unealta magică și simbolică însoțită de răufăcători și recucerită de erou”* (Z. Sîngeorzan, Mihail Sadoveanu. *Teme fundamentale*).

Înțelegerea autentică a conceptului de transdisciplinaritate este strâns legată de utilizarea lui în structura unor formulări, în interiorul cărora interacționează cu alte noțiuni, decantându-și astfel complexitatea virtualităților sale constitutive. Ca în toate romanele tradiționale, structura narativă este perfect echilibrată, cu planuri clar delimitate, dinamizate de conflicte puternice. Planul existenței comunității de oieri e un plan monografic, surprinzând existența unei lumi arhaice, aflate în fața unor noi forme de viață socială. Focalizat asupra unui personaj colectiv, „locuitorii de sub brad”, acest plan dezvoltă un conflict de natură morală generat de încălcarea gravă a normelor etice ale comunității,

tradiționale. Existența muntenilor este integrată cosmic, într-un plan mitic și simbolic. Relația omului cu acest plan se realizează *prin credință și gândire magică, prin mentalități și superstiții arhaice, prin vis și semne*. Dezechilibrul în planul metafizic este provocat de un conflict ontologic determinat de moartea violentă a unui om, al cărui suflet nu-și află odihna până când nu este încredințat pământului prin ritualul funebru. Deznodământul aduce rezolvarea tuturor acestor conflicte, iar lumea redevine „omogenă, coerentă și plină de sens”.

Demersul didactic sondează, articulând creator și fertil viziunea cosmocentrică, sociocentrică și antropocentrică, întemeiată de complexitatea relației omului cu Divinitatea, cosmosul, semenii și sine. Ca întrebător și căutător, omul spiritual se situează la convergența între Real și Realitate, între esența transcendentă a Adevărului și gândirea care relativizează și problematizează. Itinerarul Vitoriei marchează ieșirea dintr-un spațiu ermetic, omogen, și intrarea într-un spațiu în care modernitatea, aflată într-o fază incipientă, începe să destrame vechile structuri sociale și tradiții. În acest context, între spații există o relație de incompatibilitate. În drumul ei, Vitoria este nevoită să intre în spații instituționalizate – prefectura și tribunalul – al căror rol Vitoria nu îl creditează, deși ele aparțin modernității, prin urmare atitudinea ei subliniază conservatorismul. Timpul acțiunii respectă firul cronologic al evenimentelor. Timpul istoric aparține fabulei, dar personajul trăiește într-un timp măsurat religios și natural. Timpul religios îl regăsim în cererea lui Gheorghită de a veni acasă la sărbătorile de iarnă, în distanța deciziei de a pleca, până la plecare, măsurată în douăsprezece vineri în care postește, în plecarea de Bobotează la Piatra, în aducerile-aminte despre infidelitățile soțului ei din urmă cu nouă ani, după sărbătoarea Sfântului Gheorghe. Timpul natural este în consonanță cu trăirile personajului, timpul natural reglează viața privată în toate dimensiunile ei.

Personajele romanului *Baltagul* sunt marcate de opțiunile etice, eroii clasici sunt surprinși unilateral, polarizați în funcție de dominantă etică (bine/rău), despre aceștia Nicolae Manolescu afirma că *înfățișează o vârstă a iluziilor și a inocenței genului... preponderența moralului asupra psihologicului...* Ei sunt orientați spre lume, văzuți în relațiile cu ceilalți, cu comunitatea. Evoluția lor epică este previzibilă, bine motivată prin logica interioară a romanului. În ipostaza femeii de la munte, Vitoria este definită prin firea energică, hotărâtă și dârză, prin hărnicia și priceperea cu care conduce gospodăria sau face negoț, prin credința neabătută în Dumnezeu și în valorile tradiției (codul moral, legile nescrise ale pământului, obiceiuri, practici magice sau ritualice, superstiții). În lumea în care a pus *Dumnezeu rânduială și semn*, Vitoria apără cu strășnicie rânduilele vechi după care se conduce întreaga comunitate arhaică a oierilor și citește semnele naturii și pe cele trimise ei din plan divin, spre a-i lumina calea spre adevăr. Ca semn inefabil al prezenței misterului în viața noastră, Terțul Ascuns reprezintă gardianul frumuseții și integrității noastre interioare, sursă vie a transgresiunii tuturor opozițiilor care întemeiază existența umană, semn invizibil al Evidenței Absolute și indiciu apercptiv al incompletitudinii cunoașterii.

Viața oierilor se organizează după ritmurile transhumantei, după „*calendarul cel vechi de la începutul lumii*” și după legile nescrise din vremea „*regelui nostru, Burebista*”. Cea mai mare parte a anului, bărbații „*suie poteci oable și coboară prăpăstii cu oile și cu asinii*”. „*Asupra noastră fulgeră și trăsnește și bat puhoaiele. [...] Iar așezările nevestelor și pruncilor ne sunt la locuri strâmte între stânci și piatră*”, spun ei prin „vocea” lui Lipan. Și, ca să îndure asprimea acestui trai, spune legenda, Dumnezeu le-a dat „*o inimă ușoară*” și „*muieri frumoase și iubete*”. Acestor secvențe de caracterizare directă de la începutul romanului li se adaugă un portret direct realizat din perspectiva naratorului (cap. X): „*Locuitorii aceștia de sub brad sunt niște făpturi de mirare. Iuți și nestatornici ca apele, ca vremea; răbdători în suferind ca și-n ierni cumplite; fără griji în bucurii ca și-n arșițele lor de cuptor, plăcându-le dragostea și bețiile și datinile lor de la începutul lumii, ferindu-se de alte neamuri și de oamenii de la câmpie și venind la bârlogul lor ca fiara de codru. Și mai cu*

samă, stau ei în fața soarelui c-o inimă ca din el ruptă: cel mai adesea se dezmiardă și lucește - de cântec, de prietenie."

Realizat printr-un șir de comparații cu elemente din sfera naturii, acest portret sugerează comuniunea dintre omul de la munte și natura în mijlocul căreia trăiește. Asocierea termenilor antitetici (*suferinți / bucurii, ierni cumplite / arșiți de cuptor*) reliefează complexitatea profilului moral, alăturând însușiri și slăbiciuni omenești. Ultima trăsătură de caracter (inima „ruptă din soare”) este considerată definitorie pentru personajul colectiv.

„Citind” semnele naturii ori comunicând misterios cu sacralul, „locuitorii de sub brad” păstrează alături de credința creștină **gândirea magică** (vise premonitorii, superstiții, practici magice străvechi). Datinile arhaice legate de marile evenimente din viața omului (botezul, nunta, înmormântarea) au și ele funcție de a defini respectul față de tradiție, față de valorile morale autentice. Muntenii găsesc însă forța morală să depășească tragediile imprevizibile ale vieții și să-și continue existența, cum face Vitoria, „*personajul cel mai caracteristic al lui Sadoveanu, dominat de înțelepciunea adâncă și puțin sceptică a omului care confruntă orice situație de viață cu o enormă experiență personală, istorică, ancestrală*” (Al. George). Evoluând într-o lume „omogenă, coerentă și plină de sens”, personajele sadoveniene ilustrează „*miturile luptei, vigorii și cuceririi*” (N. Manolescu).

Din perspectiva **Terțului iubitor – Terțului inclus**, singura șansă de redescoperire a bogăției interioare durabile într-o societate erodată de modernismul de tip materialist este să medieze conflictul și violența prin interiorizarea virtuților spirituale – *smerenia, simplitatea, blîndețea*, căi posibile ale re-descoperirii prezenței sacralului în lume, în pofida camuflării sale în profan.

Concluzii

Chiar dacă romanul ca tipar și formulă narativă a pierdut în competiția cu romanul modern, *Baltagul* lui Mihail Sadoveanu impune un model etic și estetic care, dincolo de „modern”, rămâne neuitat în memoria cititorului și după ce cartea s-a închis. Omul îndeplinește funcția de mediator între natura terestră și natura celestă, conciliind ternar cele două niveluri ontologice distincte și reinstaurând unitatea lumii prin regenerarea sa interioară, deoarece creația poate fi desăvârșită prin armonia cerului, pământului și omului, care trebuie să dăinuiască veșnic în manifestarea divină

Experiența noastră educațională transdisciplinară include dimensiunea spirituală ca o bază pentru crearea unei cunoașteri pertinente în cadrul procesului educativ. Ca instrument principal pentru includerea dimensiunii spirituale în procesul educațional, elevul ocupă locul central al *procesului transdisciplinar de învățare*. Prin acest proces folosim posibilitățile perspectivei transdisciplinare pentru a merge dincolo de raționalismul, dualismul și fragmentarea cunoașterii. În acest mod, transdisciplinaritatea ne oferă instrumentele esențiale pentru a ne îmbunătăți gândirea în marea provocare de a crea un viitor durabil.

Bibliografie

Boldea, I., *Transdisciplinaritate și interculturalitate*, numărul 6-7/ 2013 al revistei de cultura VATRA, Târgu-Mureș, 2013.

Crăciunescu, P., *Infinitul terț*, numărul 6-7/ 2013 al revistei de cultura VATRA, Târgu-Mureș, 2013.

Dincă, I., *Basarab Nicolescu și „marele joc al transdisciplinarității”*, numărul 6-7/ 2013 al revistei de cultura VATRA, Târgu-Mureș, 2013.

UNIUNEA EUROPEANĂ, O INCURSIUNE DE LA ÎNCEPUTURI ȘI PÂNĂ AZI

VIORICA MÂNDRUȚ

Profesoara de fizică

Ideea de Uniune Europeană a prins contur la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, în 1945, când Europa a rămas în ruine. Sarcina imensă ce apăsă pe umerii umanității era reconstruirea unui viitor mai bun. Spiritul unor noi începuturi s-a simțit în anii 50. Robert Schuman, ministru francez de externe, a conturat o viziune comună pentru Franța, Germania de Vest, Italia și țările din Benelux (Belgia, Olanda și Luxemburg) și anume folosirea în comun a resurselor naturale în ideea de a construi o pace durabilă. Prin Tratatul de la Paris (1951) a fost înființată Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului. S-a creat o piață comună a oțelului și cărbunelui și au fost scoase taxele la import și export între statele membre. Această acțiune a reprezentat prima manifestare a Comunității Europene. O dată constituită, Comunitatea Europeană trebuia să fie reprezentată și în exterior. Relațiile externe au început în 1954, când Jean Monet a înființat primul birou transatlantic. Primii pași ai Europei în lume au coincis cu dezmembrarea imperiilor europene începând din 1957 cu independența Ganei. Prin Tratatul de la Roma (1957) au fost recunoscute relațiile celor șase țări fondatoare cu teritoriile lor din afară, în principal din Africa. Totodată a fost înființat un fond de dezvoltare pe cinci ani, folosit pentru programe de ajutor financiar pentru dezvoltarea infrastructurii, cum ar fi drumuri, spitale și școli. Fondurile erau administrate de firme europene de consultanță în domeniul ingineriei, care își aveau sediul în țările respective. Vechile imperii coloniale se schimbau pentru noile state independente cât și pentru puterile colonial europene. Comisia avea acum de-a face cu noi țări independente care doreau relații diplomatice cu Europa. În anii 60 au fost stabilite oficial noi relații prin Convențiile de la Yaounde și s-a înființat Fondul European de Dezvoltare. Noua Agenție Europeană pentru Cooperare a fost înființată pentru administrarea fondurilor. Începând din 1965, au fost înființate 21 de birouri în țările asociate, birouri care gestionau granturile și se ocupau de problemele locale de dezvoltare. În Europa, Războiul Rece s-a accentuat prin construirea simbolicului Zid al Berlinului, timp în care în Europa de Vest cădeau zidurile. În 1968, a fost desăvârșită uniunea vamală, iar bunurile circulau acum liber între statele membre. La mijlocul anilor 70, s-a semnat prima Convenție de la Lomé dintre Europa și 46 de state din Africa, Caraibe și Pacific. Lomé a reprezentat un parteneriat modern care a înlocuit modelul post-colonial și a redefinit relațiile dintre Europa și țările în curs de dezvoltare. Convenția privea dezvoltarea, relațiile comerciale, integrarea regională, aspecte politice și cultura. Delegațiile europene erau responsabile pentru implementarea Convenției de la Lomé, iar numărul acestor delegații s-a dublat. Comunității i s-au alăturat Irlanda, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord și Danemarca (1973). La mijlocul anilor 70 au fost semnate protocoalele comunității cu opt țări din sudul și estul Mării Mediterane. În 1986, când au aderat Spania și Portugalia, s-au consolidat relațiile cu America Latină. Au fost create legături mai strânse și cu Asia. Europa a devenit mai profesionistă în relațiile sale cu restul lumii, în același timp se crea o personalitate internațională europeană care să se ocupe de lumea în schimbare. În 1980, existau 50 de delegații în lume. Se înființau câte 5 delegații pe an, pe măsură ce Europa își asuma un rol mai mare în lume. În anul 1992, prin semnarea Tratatului de la Maastricht, a fost stabilită oficial politica externă și de securitate comună. Sfârșitul Războiului Rece a impus noi schimbări în politica externă. Ca răspuns la conflictele care au izbucnit după căderea Zidului Berlinului, în special în fosta Iugoslavie, UE a creat politica europeană de securitate și apărare. În 1998, Serviciul Extern a fost restructurat când a fost introdusă, prin Tratatul de la

Amsterdam, funcția de înalt reprezentant. Rolul Europei în problemele de securitate și politica globală a crescut, o dată cu statutul său economic. În zonele de criză au fost trimise forțe militare și de poliție, cu scopul de a desfășura operațiuni umanitare și de menținere a păcii. Acțiuni militare pot fi desfășurate și de Forța de Reacție Rapidă a UE.

Uniunea Europeană a stabilit și programe pentru a ajuta fostele țări comuniste aflate în tranziție spre o economie de piață democratică. Implementarea acestor programe a coincis cu înființarea unor noi delegații în țări din Europa Centrală și de Est, fără a neglija vecinii din sud și din Orientul Mijlociu. În 1995, cele 15 state membre ale UE s-au reunit cu guvernele a 12 țări din această regiune. Parteneriatul euro-mediteranean promovează democrația, drepturile omului și cooperarea între țările partenere. În 2007, UE s-a extins la un număr de 27 de state membre, împingând granițele europene mai la est, unde are acum noi vecini. Scopul politicii europene de vecinătate este să ajute țările vecine ale UE să beneficieze de oportunitățile unei Uniuni Europene extinse. În prezent, UE este pe primul loc în lume în acordarea de asistență pentru dezvoltare, totalizând peste jumătate din sumele oficiale pentru ajutor. Serviciul Extern are 130 de delegații și un personal de 5000 de membrii care prezintă, explică și implementează politica externă a UE. Astăzi Europa are o influență la nivel global, facilitează comerțul și dezvoltarea, susține drepturile omului și alegerile libere pentru a promova valorile democrației. Timp de peste 50 de ani, visul European a asigurat pace pe continent. Într-o lume a amenințarilor și a provocărilor globale, Europa secolului XXI-lea va continua să se ocupe de preocupările cetățenilor săi, cum ar fi economia, calitatea vieții și securitatea.

Europa va deveni și un jucător mondial mai puternic, dedicată multilateralității, folosind instrumentele politicii sale externe de ajutor, comerțul și acordurile economice pentru a promova drepturile omului, democrația, libertatea și justiția în toată lumea. UE are azi 28 de state membre: Austria (1995), Belgia (membru fondator), Bulgaria (2007), Cehia (2004), Cipru (2004), Danemarca (1973), Estonia (2004), Finlanda (1995), Franța (membru fondator), Germania (membru fondator), Grecia (1981), Irlanda (1973), Italia (membru fondator), Letonia (2004), Lituania (2004), Luxemburg (membru fondator), Malta (2004), Marea Britanie (1973), Olanda (Regatul Țărilor de Jos) (membru fondator), Polonia (2004), Portugalia (1986), România (2007), Slovacia (2004), Slovenia (2004), Spania (1986), Suedia (1995), Ungaria (2004), Croația (2013). Politica de extindere a UE prevede în viitorul apropiat și mediu aderarea următoarelor state: Țări candidate: fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Turcia și Islanda Țări potențial candidate: Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru și Serbia.

DREPTURILE CETĂȚENILOR EUROPENI

Cetățenia Uniunii Europene presupune deținerea naționalității unuia dintre Statele Membre. Cu alte cuvinte, oricine are naționalitatea unui Stat Membru este considerat cetățean al Uniunii Europene. Carta drepturilor fundamentale, care nu are deocamdată o valoare obligatorie pentru statele membre, menționează principiul potrivit căruia exercitarea drepturilor europene impune responsabilități și obligații cetățenilor săi. Drepturile cetățenilor europeni sunt rezumate în câteva articole din Tratatul de instituire a Comunității Europene. Angajamentul Uniunii a fost reafirmat, în mod oficial, în decembrie 2000, când a fost proclamată **Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene**. Cetățenia Uniunii Europene oferă drepturi cetățenilor statelor membre și consolidează protecția intereselor acestora:

1. Libertatea de circulație.

Fiecare cetățean al Uniunii Europene are dreptul de a circula liber pe teritoriul Uniunii Europene. În plus acesta are și dreptul de a se stabili liber pe teritoriul statelor membre, de a munci și de a studia. Libertatea de circulație este cel mai cunoscut drept în rândul cetățenilor

comunitari. Peste 80% dintre europeni îl cunosc și mulți dintre ei îl exercită, potrivit ultimului eurobarometru.

2. Drepturi politice : de a vota și de a fi ales .

Orice cetățean al Uniunii Europene rezident într-un stat membru fără a fi cetățean al acelui stat are dreptul de a vota și de a fi ales la alegerile municipale, dar și la alegerile pentru parlamentul național. De asemenea el are dreptul de a vota și de a fi ales la alegerile pentru Parlamentul European în statul membru în care rezidă, în aceleași condiții cu cetățenii acelui stat membru. Exercițiul drepturilor politice este însoțit de anumite limite. Cetățenii comunitari rezidenți într-un stat membru fără a fi resortisanți al acelui stat nu pot fi aleși ca primari sau vice primari și nu pot fi funcționari publici dacă prin funcția lor periclitează suveranitatea statului.

3. Garanții juridice.

Orice cetățean al Uniunii Europene aflat pe teritoriul unei țări terțe în care statul său nu are reprezentanți, beneficiază de protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui stat membru în aceleași condiții cu naționalii acelui stat.

4. Dreptul de a depune plângeri în fața Parlamentului European, a Comisiei Europene, a Consiliului European și dreptul de a apela la Ombudsmanul European.

Statutul de „cetățean european” include, în plus, următoarele drepturi:

Dreptul de a se adresa instituțiilor europene într-o limbă oficială și de a primi un răspuns redactat în aceeași limbă;

Dreptul de acces la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei Europene, în anumite condiții;

Dreptul de nediscriminare, pe bază de naționalitate, sex, religie, dizabilitate, vârsta sau orientare sexuală, între cetățenii Uniunii Europene;

Dreptul de acces egal la funcția publică comunitară.

Bibliografie:

„50 years of the EU in the world”, dvd Europa Diary, 2010-2011; www.europadiary.eu;

„Parlamentul European”, Direcția Generală Comunicare a Parlamentului European, aprilie 2010;

„Agenda Europa”, 2010-2011, 2011-2012, Uniunea Europeană 2010, 2011;

„O zi în Europa”, AudioVisual unit, European Union, European Parliament, DG Communication, 2010

ȘTIINȚA... ALTfel

TIC PARTENER ÎN INSTRUIRE

VIORICA MÂNDRUȚ
Profesoară de fizică

A. Introducere

Instruirea asistată de calculator la lecțiile de fizică are următoarele avantaje: contribuie la eficiența instruirii; permite diversificarea strategiei didactice, facilitând accesul elevului la informații mai ample, mai logic organizate, structurate variat, prezentate în modalități diferite de vizualizare; pune accentul pe participarea elevilor, îi dă elevului un rol activ în procesul de învățare; elevii lucrează în ritmul propriu; învățarea este individualizată, nu standardizată; stimulează interesul față de nou; stimulează dezvoltarea imaginației; permite aprecierea obiectivă a rezultatelor și progreselor obținute de elev.

Utilizarea TIC așează fizica într-un câmp interdisciplinar: competențele de calcul, raționare, algoritmizare se asociază celor de comunicare virtuală.

Rolul profesorului este de a dirija elevul încărcat cu bagaj informațional către un context formativ, structural.

Astfel, în clasa a X-a, înțelegerea unor noțiuni cum ar fi transformările simple ale gazului ideal, se realizează cel mai bine facilitând accesul grupei de elevi, sau a grupului clasă către materialul digital (<http://phys23p.sl.psu.edu>), unde elevii au acces la vizualizarea animată a unor experimente privind comportarea unui gaz în diferite condiții de temperatură și presiune.

Activitatea devine o provocare interdisciplinară în sine, reclamând din partea elevilor competențe de operare pe calculator (TIC), precum și abilități de comunicare în limba engleză (competențe de citire și redactare IT). Activitatea cere utilizarea calculatorului atât în vizionarea informațiilor teoretice oferite de profesor, cât și în cea de evaluare a competențelor formate prin activitatea respectivă.

B. Conținutul educațional

În contextul reformei din învățământul preuniversitar românesc și al Legii Învățământului se impune, ca în relația informativ – formativă, accentul să cadă pe latura formativă în procesul de predare – învățare a fizicii.

Învățarea fizicii presupune o activitate bine organizată și dirijată de către profesor, ce necesită cunoașterea și folosirea unor anumite tehnici pentru achiziționarea, prelucrarea și utilizarea informației prin efort propriu. Trebuie să-i învățăm cum să învețe eficient, productiv, cum să-și formeze un bagaj larg de cunoștințe prin abordarea interdisciplinară și transdisciplinară a fenomenelor studiate la diferite discipline de învățământ.

Profesorul de fizică trebuie să selecteze și să dea elevilor cunoștințe esențiale și să pună accent pe formarea deprinderilor practice de interpretare a datelor experimentale, de rezolvare de probleme și să înțeleagă interconexiunea fenomenelor din universul științelor exacte. Pentru realizarea acestor deziderate, mijloacele de învățământ constituie o componentă importantă a procesului de învățământ, cuprinzând ansamblul materialelor utilizate în procesul de predare – învățare, sprijin eficient în realizarea obiectivelor educației prin valorificarea potențialului lor pedagogic. Calculatorul are un rol primordial în atingerea acestor obiective. Pe lângă funcția informativă oferită, elevii au acces direct și oricând la experimente virtuale. Calculatorul contribuie astfel la formarea de abilități și capacități intelectuale, deci are și o funcție formativă, de conlucrare în echipă profesor-elevi.

C. Lista activităților elevilor

Identificarea în practică a unor noțiuni teoretice din suportul de curs și vizualizate în materialul digital.

Elevii sunt solicitați după parcurgerea unității de învățare să analizeze fenomene termice în raport cu anumite caracteristici și să le reprezinte grafic în diferite coordonate.

D. Direcții de acțiune privind predarea temei integratoare (abordări)

Suportul de curs este realizat și în format ppt, astfel ca teoria poate fi prezentată prin proiecție. Predarea temei cu ajutorul calculatorului și a videoproiectorului presupune utilizarea în timpul lecției a observației, conversației, descrierii, descoperirii și a abilităților lingvistice și de utilizare a tehnologiilor media.

E. Activitățile elevilor

Scenariul activității urmează 2 etape:

- ✓ Introducerea unui pachet teoretic referitor la capitolul “Noțiuni termodinamice de bază - Teoria cinetico-moleculară-Modelul gazului ideal-Transformările simple ale gazului ideal”.
- ✓ Vizionarea materialului animat (<http://phys23p.sl.psu.edu>) cu opțiunile:

[Animations for Physics and Astronomy project](http://phys23p.sl.psu.edu/phys_anim/thermo/indexer_thermo.html)

http://phys23p.sl.psu.edu/phys_anim/thermo/indexer_thermo.html

Kinetic Theory- http://phys23p.sl.psu.edu/phys_anim/thermo/Joule_expansion.avi

Thermodynamic Cycles-http://phys23p.sl.psu.edu/phys_anim/thermo/otto_cycle.avi

F. Evaluarea elevilor și a activității

Evaluarea cunoștințelor dobândite de elevi despre legile care guvernează comportarea gazului ideal, se realizează prin: aplicarea unor teste grilă care cuprind două părți: partea I cu itemi de tip obiectivi și/sau semiobiectivi și partea a II-a cu itemi de tip semiobiectivi și/sau subiectivi.

Itemii pot fi: cu alegere duală, de tip pereche, cu alegere multiplă, item cu răspuns scurt/completare spațiu liber, întrebare structurată și rezolvare de problemă. Acest tip de evaluare permite o mai bună diagnoză a elevilor, prin apelul la indici comparativi; realizarea unui proiect.

DESPRE NUMERE

ELENA COȚA

Profesoară de matematică

"Înfinitul, Eternul, Unul, există prin sine însuși, se determină pe sine. El produce toate numerele–forță pe care le conține în marea sa unitate și pe care le guvernează într-o armonie perfectă." **Pitagora**

Încă din Antichitate, numerele sunt împărțite în: *pare, impare, prime*, numere *perfecte, triunghiulare, pătratice, piramidale, pitagorice*. Conform Școlii pitagoreice, numerele sunt de două feluri: masculine (impare) și feminine (pare).

Numerele *prime*, numerele care au exact doi divizori, au fost descoperite de Eratostene din Alexandria (276–196 î.Hr), matematician, astronom, filosof al celebrei școli din Alexandria. Procedeu elementar de a găsi numerele prime de la 2 până la un număr natural N este denumit *Ciurul* sau *Sita lui Eratostene*. Tot Eratostene s-a ocupat și de studiul proprietăților acestor numere. Pentru a determina numerele prime mai mici decât 100, procedăm astfel:

- Scriem orizontal toate numerele de la 2 până la 100, într-un tabel de 10 linii și 10 coloane;
- Din tabelul alcătuit, tăiem toate numerele multiplu de doi;
- Primul număr netăiat din tabel este 3; îl încercuim și tăiem toate numerele multiplu de 3; următorul număr netăiat din tabel este 5; îl încercuim și tăiem toate numerele multiplu de 5;
- Procedeu se repetă pentru numerele netăiate, iar astfel descoperim numerele prime mai mici decât 100.
- Se constată că singurul număr prim par este 2.

Însă în Antichitate se bucurau de un mare interes numerele *perfecte*, numerele egale cu suma divizorilor lor: $6=1+2+3$, $496=1+2+4+8+16+31+62+124+248$ etc. Numerele perfecte cunoscute de atunci sunt 6; 28; 496, 8128. În secolul al XV-lea, Antonio Cataldi a descoperit numărul 33.550.336, iar în secolul al XVI-lea sunt descoperite încă trei numere perfecte. Al nouălea număr perfect, scris cu treizeci și șapte de cifre este descoperit la sfârșitul secolului trecut. Euclid, care a trăit în Alexandria, în timpul domniei lui Ptolemeu (323 – 283 î.Hr.), definește numerele perfecte ca fiind *egale cu părțile lor*. Se spune că Euclid ar fi arătat că dacă $2^n - 1$ este un număr prim, atunci $2^{n-1} \cdot (2^n - 1)$ este un număr perfect. Este ușor de observat că pentru $n = 2, 3, 5, 7, 13$ se obțin primele cinci numere perfecte de mai sus.

De o atenție deosebită se bucurau și numerele *triunghiulare* și cele *pătratice*. Numerele triunghiulare: 1, 3, 6, 10, 15,... s-au dovedit interesante nu numai că pot fi reprezentate sub formă de triunghi, dar mai ales pentru că al n -lea termen este suma tuturor numerelor naturale până la n , are forma

$$\frac{n(n+1)}{2}, \text{ iar suma dintre astfel de două numere consecutive este un pătrat perfect}$$

Numerele pătratice reprezintă suma:

$$1+3=2^2$$

$$1+3+5=3^2...$$

$$1+3+5+...+(2n-1)=n^2$$

Se utilizau și numerele piramidale: 1, 4, 10, 20 definite ca sumă de numere triunghiulare consecutive:

$$1, 4=1+3, 10=1+3+6,$$

$$20=1+3+6+10$$

Deosebit de interesante s-au dovedit a fi numerele lui Fibonacci: 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, ... în care fiecare termen al șirului, începând cu al treilea, este egal cu suma celor doi termeni precedenți.

Tripletele (x, y, z) cu proprietatea $x^2 + y^2 = z^2$, numite numere *pitagorice* reprezintă relația caracteristică între laturile triunghiului dreptunghic, relație folosită empiric și de egipteni. Astfel, e ușor de intuit că exercițiul matematic a fost din cele mai vechi timpuri folosit de oameni atât în activități de rutină, cât și în cercetarea științifică.

Bibliografie

1. Both, Nicolae: Istoria matematicii, Ed. ALC MEDIA GROUP, Cluj-Napoca, 1999.
2. Dăncilă, Ioan: Matematică distractivă, Ed. ART, 2012.

ZIUA π - 2014

SORINA VĂCĂREAN

Profesoară de matematică

Numărul π (adesea scris **pi**) este o constantă matematică a cărei valoare este raportul dintre circumferința și diametrul oricărui cerc într-un spațiu euclidian; este aceeași valoare ca și raportul dintre aria unui cerc și pătratul razei sale.

π este un număr irațional, adică valoarea sa nu poate fi exprimată exact sub formă de fracție m/n , cu m și n întregi. De aceea, reprezentarea sa zecimală nu are sfârșit și nu începe nici să se repete. Numărul este și transcendent, ceea ce înseamnă, printre altele, că nu există un șir finit de operații algebrice cu numere întregi (puteri, extrageri de radicali, sume etc.) al căror rezultat să fie egal cu valoarea lui.

Litera grecească π , scrisă *pi* în alfabetul latin, a fost adoptată de la cuvântul grecesc „περίμετρος”, *perimetros* (în română: perimetru), mai întâi de [William Jones](#) în 1707; notația a fost popularizată apoi de [Leonhard Euler](#) în 1737.

Numele literei grecești π este p_i , scriere utilizată în unele situații în care nu este disponibil simbolul grecesc, sau în care utilizarea sa ar fi problematică. π corespunde literei române (latine) p. Nu se notează cu literă mare (Π) nici măcar la început de propoziție.

Constanta se numește „π” deoarece este prima literă a cuvintelor grecești περιφέρεια (*perifereia* = periferie) și περίμετρος (*perimetros* = perimetru), probabil cu referire la utilizarea sa în formula de calcul a circumferinței (sau a perimetrului) unui cerc.

Ca în fiecare an, am propus elevilor mei sărbătorirea Zilei π . Data la care se sărbătorește pe plan mondial este 14 martie – luna a **3**-a, ziua a **14**-a – de la aproximarea cu două zecimale exacte a numărului π . Am organizat activitățile cu elevii clasei a IX-a A, profil matematică-informatică, pe două secțiuni:

1. proiecte educaționale: proiecte Power-Point, postere, referate și
2. proiecte originale.

Din cei 37 elevi ai clasei 26 s-au implicat efectiv în realizarea proiectelor, ceilalți participând la organizarea evenimentului.

La secțiunea „Proiecte educaționale” s-au prezentat lucrările: Numărul π , Istoria numărului π , Zecimalele numărului π , Ziua π , Generarea grafică a numărului π , Mondo π , π - Simbolul misterios, Informatii interesante.

La secțiunea „Proiecte originale” au fost expuse: Planșă π porumb, Pizza π , Tort π , Lampă π , Prăjitură zecimală π , Veioză π leduri.

Proiectele valoroase au fost premiate, iar cele „de bun gust” ... au fost savurate.

SUPERLATIVELE APEI

Eleva **ILIȘIU MIHAELA**, clasa a V-a
Profesor coordonator: **SORINA VĂCĂREAN**

Suprafața Pământului acoperită de apă este de 70,8% , iar restul de 29,2% este uscat.

Dacă Terra ar fi un măr, totalitatea apei nu ar reprezenta mai mult decât coaja acestuia, poate chiar mai subțire.

Cel mai mare ocean din lume este Oceanul Pacific (Marea liniștită) și acoperă aproximativ 33% din suprafața Pământului, suprafața lui fiind de 179,7 milioane kmp.

Cea mai sărată apă de pe Glob se găsește în Marea Moartă, aceasta aflându-se în continentul Asia, lângă Israel (între 33%-35% sare).

Cea mai adâncă fosă marină este Groapa Marianelor, care are 11,033 m adâncime.

Cel mai mare lac ca și suprafață este Marea Caspică, având o suprafață de 392,6 mii kmp, iar volumul este de 78,648 km cubi.

Cel mai adânc lac din lume este lacul Baikal (1.620m), din regiunea Siberia-Rusia.

Apa dulce are o pondere redusă, din care 70% este captivă în ghețari și mai puțin de 1% este accesibilă (în formă lichidă).

Fluviul Nil are o lungime de 6.671 km și este cel mai mare fluviu din lume (ca și lungime), găsindu-se în continentul Africa, în Egipt.

Fluviul Amazon are cel mai mare bazin hidrografic din lume (6.915.000 kmp) acoperind 5 țări: -Brazilia 62,4%; -Peru 16,3%; -Bolivia 12%; -Columbia 6,3%; -Ecuador 2,1%. Debitul mediu al acestui fluviu este de 219.766 m cubi/s.

Creierul uman este alcătuit în proporție de 78% apă.

Apa caldă îngheață mult mai ușor decât apa rece.

Apa trebuie consumată la o temperatură de circa 5 grade C, pentru a putea fi benefică organismului uman.

Cercetătorii au descoperit o formă lichidă de apă, într-un litru de apă înghețată (0 grade C).

MATEMATICA ÎN SLUJBA NONVIOLENȚEI

Premiul I

Concursul CREATIVITATEA O ȘANSĂ PENTRU EVOLUȚIE – ESEU PORȚI DESCHISE NONVIOLENȚEI

Eleva **GALIȘ IRINA**, clasa a XI-a B
Profesor coordonator: **ELENA COTA**

James Joseph Sylvester, un matematician britanic al secolului al XIX-lea, afirma că „*Matematica este muzica rațiunii*.”. De ce rațiune? Pentru că este singura știință capabilă să trezească spiritul pur al adevărului. De ce muzică? Pentru că trezește în suflet o pasiune, o sete pentru absolut. Matematica înseamnă mai mult decât ceea ce se învață la școală. Cu ajutorul matematicii, societatea și implicit omul au cunoscut o dezvoltare accelerată.

Pentru a înțelege scopul matematicii în societate, vom începe cu o serie de exemple simple. Ce ne-am face în viața de zi cu zi fără o formă elementară de matematică? Nu am ști aprecia câți bani am cheltui, nu am ști plăti, nu am ști calcula distanța sau câți kilometri mai avem până la o anumită destinație, nu am ști câte zile mai avem până la următorul test sau câți dintre colegii noștri de clasă sunt prezenți la oră. Ei bine, matematica intervine în multe alte situații. Matematica devine deci o necesitate.

O istorie a matematicii ne dezvăluie mai multe. Se spune că oamenii și-au dezvoltat abilități matematice înainte de apariția scrierii, în scopuri comerciale și de măsurare a terenurilor. Oricum, cel mai mare salt al matematicii are loc în Grecia Antică, unde aceasta se împarte în două ramuri majore, aritmetica și geometria. Odată cu trecerea secolelor, matematica a lansat arii noi de cunoaștere, printre care fizica sau chimia, care nu au fi putut exista fără imboldul matematicii. În România secolului XX, Tiberiu Popoviciu și Grigore Moisil au atins apogeul informaticii, știință derivată din matematică, indispensabilă societății actuale.

Dacă e să vorbim despre importanța matematicii la nivel rațional, putem afirma cu tărie că această știință dezvoltă logica, acuratețea gândirii, capacitățile analitice și, mai mult, antrenează intelectul. Nu trebuie să urmezi ca studiu matematica pentru a-ți da seama că, fără ea, nu poți studia nimic altceva. În sociologie sunt folosite statisticile, în istorie există date și ani, în poezie există un fond matematic. Dan Barbilian (cunoscut și sub numele de Ion Barbu), de pildă, a excelat în studiul matematicii, dar și-a afirmat și abilitățile de poet - „*Ca și în geometrie, înțeleg prin poezie o anumită simbolică pentru reprezentarea formelor posibile de existență... Pentru mine, poezia este o prelungire a geometriei, așa că, rămânând poet, n-am părăsit niciodată domeniul divin al geometriei*.”.

Acum că știm că matematica este o știință care contribuie la evadarea din păienjenișul absurdului și al ilogicii, putem analiza următorul caz: Mihai și Andrei sunt vecini și prieteni vechi. În fiecare zi vin împreună la școală, pe biciclete. Ieri, li s-a dat ca temă pentru astăzi să rezolve o problemă dificilă de geometrie. Nefiind pasionat de această materie, Mihai se mulțumește să își copieze tema de la Andrei – olimpic la matematică și dornic de a urma această cale în studiile viitoare. Trebuie menționat faptul că Mihai obișnuise să facă acest lucru destul de des de o vreme încoace, ignorând sfaturile lui Andrei de a încerca și el, măcar o dată, să gândească o problemă. Astăzi, după ore, Mihai și Andrei se îndreaptă înspre bicicletele lor și găsesc roțile sparte. Autorul „glumei” tocmai fugea de lângă biciclete. Mihai, nervos, îl urmărește și îl ia la bătaie. Andrei, pe de altă parte, îl liniștește și îl asigură că un drum la benzinăria de peste drum de școală poate rezolva problema, ținând cont că făptașul își recunoaște greșeala și este dispus să și-o repare.

Studiind acest caz, ne dăm seama că Andrei a rezolvat totul pașnic, în schimb Mihai a ales modul violent. De aici deducem că matematica intervine chiar și în detrimentul violenței. O persoană cu o logică antrenată își va da seama mai ușor că răzbunarea, în special prin violență, nu duce la nimic bun. Decizia lui Mihai de a-l bate pe făptaș, în cazul în care Andrei n-ar fi fost de față, n-ar fi rezolvat nimic, dimpotrivă, ar fi agravat lucrurile de ambele părți. Mihai ar fi rămas tot cu roata spartă, iar făptașul s-ar fi ales cu răni, poate chiar grave. Andrei, în schimb, a ales să rezolve problema cu răbdare și cu calm, la fel ca în cazul unei probleme de geometrie. Roțile au fost astfel schimbate și cei trei participanți și-au văzut de drum.

Un alt caz demn de menționat este cel al lui William Sidis, un student american carea uimit cu inteligența sa. Ce este cutremurător este faptul că, deși poseda abilități de geniu, era urmărit de poliție și arestat cu prima ocazie pentru acte de violență. Spălând podelele la o facultate de matematică, găsește în timp ce făcea curățenie pe o tablă dintr-o clasă, o problemă lăsată de un profesor, a cărei rezolvare era aproape imposibil de realizat. Printr-o metodă unică, William a rezolvat problema, lăsând uimiți toți profesorii de matematică ce au analizat răspunsul ziua următoare. Totuși, nimeni nu știa cine a reușit s-o rezolve. După mai multe cercetări, un profesor îl descoperă și încearcă să-l convingă să urmeze această cale strălucită. William însă alege alt drum, căutând să trăiască momentul. Acest fapt intervine ca un paradox pentru ideea anunțată anterior. Totuși, William poseda un comportament violent din cauza sindromului numit de psihologi „inadaptabilitatea geniului”. Acești oameni care se nasc cu capacități geniale deseori suferă, ca și în cazul lui William, de neputința integrării în societate.

Nonviolența, din fericire, devine o atitudine tot mai promovată în școlile din România, fapt ce atrage cu sine o scădere a nivelului delincvenței juvenile. Din punctul meu de vedere, matematica reprezintă acea parte ascunsă și poate nesesizată, care acționează în subconștient în favoarea nonviolenței. Plusul de rațiune pe care matematica îl aduce elevilor de pretutindeni nu poate fi ignorat. De aceea, studiul acestei discipline trebuie să rămână o prioritate în școlile din România: „*Învățând matematică, înveți să gândești.*” (Grigore Moisil)

ECO-TEHNOLOGIE MODERNĂ

Elevul **SIMOC RĂZVAN**, clasa a X-a A
Profesor coordonator: **VIORICA MÂNDRUȚ**

Pământul, fie că a fost creat de miliarde de ciocniri spațiale de-a lungul timpului, sau de o ființă/ființe extrapământene, a rezistat în decursul a aproximativ 4,54 de miliarde de ani. Dar, lucrul cel mai extraordinar este faptul că este singurul corp spațial pe care s-a găsit viață, care datează de aproximativ 4-3,5 miliarde de ani.

Acest lucru duce și la apariția rasei umane (cu cca. 50.000 de ani în urmă), care a adus planeta într-o stare destul de îngrijorătoare, punând în pericol existența mai multor specii, problemă care ne include și pe noi.

Consecințe neplăcute a acțiunilor umane, ca și încălzirea globală, sau poluarea apelor și atmosferei, sunt aduse în discuție foarte des când vine vorba despre exploatarea planetei de către oameni.

Am depins întotdeauna de natură (mediu) și de ființele sale, fie pentru adăpost, hrană, divertisment, experimente, etc. Poate că distrugerea planetei nu este un lucru care se poate considera o simplă victimă colaterală, poate că ar trebui să ne deschidem ochii către mediu și ființele lui, pentru a vedea răspunsul la vechile și viitoarele noastre nedumeriri și întrebări.

Spre exemplu, am ales câteva tehnologii inspirate din mediu și ființele sale, pentru a ne da seama cum ne-a ajutat natura să ne dezvoltăm tehnologic în timpurile moderne.

De exemplu, materialul numit Velcro, care se găsește aproape peste tot, fiind materialul din costumele astronautilor până la papucii de copii. Acest material a fost inventat de un inginer elvețian pe nume George de Mestral, după ce a observat sub microscop felul în care unele plante se lipsesc atât de bine de părul animalelor.

Alt lucru uimitor al naturii este felul în care unii fluturi au culori atât de luminoase și adevărate încât orice pictor îi invidiază. Puțin știut este faptul că aceste specii de fluturi nu au niciun pigment de culoare. Solzii acestora sunt aliniați în așa fel încât lumina se reflectă de pe suprafața acestora. Interesant este faptul că acești solzi transmit doar anumite raze de lumină (de exemplu, doar cele albastre/verzi), astfel încât acești fluturi dau naștere unor culori impresionante pentru a se camufla sau a atrage femelele.

Această minune a naturii, a dat marilor companii de electronice câteva idei pentru noile ecrane de telefoane și cărți electronice, ce au ecrane cu o mai bună rezoluție și posibilitate de a fi citite la lumina zilei și care consumă mai puțină energie.

copaci/ziduri și pe tavane, fără a

O altă ființă minunată ce ar putea salva mii de vieți este nimeni altul decât micuțul Gecko, care posedă o abilitate uimitoare de a se urca pe arăta nici cel mai mic

efort. Acest fapt este posibil din cauza milioanei de fire minuscule de păr de pe picioarele acestuia, care intră în contact la nivelul atomilor, cu suprafața pe care Gecko-ul o atinge, acest lucru dându-i o forță de susținere foarte mare. Această creatură a determinat oamenii de știință să creeze un adeziv alcătuit din milioane de fibre de plastic, care încearcă să imite natura. Până acum, oamenii de știință au ajuns foarte aproape de un posibil rezultat final, când au putut ridica un corp de masă de aproximativ un kilogram, cu un singur cm^2 de adeziv. Această tehnologie nouă dă speranțe pompierilor, care trebuie să se cațere pe clădirile în flăcări și totodată, medicinei moderne.

Un alt exemplu de invenție inspirată din natură ar fi botul trenurilor de mare viteză, efectuat prin analogie cu pasărea numită "kingfisher", care are caracteristica de a-și prinde prada fără a face vreun zgomot. Acest lucru a venit în ajutor inginerului japonez Eiji Nakatsu care a încercat să rezolve problema sunetelor asurzitoare, a trenurilor glonț, când ieșeau din tuneluri. Prin noul design, inginerul a reușit să reducă aproape total zgomotul făcut, inclusiv consumul de energie depus pentru a pune trenul în mișcare și de a-i mări viteza.

O alta invenție care mi-a atras atenția sunt noile materiale impermeabile, care s-au inspirat de la tehnica copacilor de a-și ține frunzele uscate. În mare parte, o mică ploaie nu ar fi sfârșitul lumii pentru frunzele copacilor dar, pentru copacii din pădurile tropicale unde umiditatea și ploile dese sunt un factor mult mai important, mușgaiul și bacteriile sunt o problemă mai mare. Așa că fiecare specie de copac și-a perfecționat propria metodă de a-și menține frunzele uscate. Una dintre acestea vine de la această plantă, care ține apa la distanță, prin micile deformări de pe suprafața acesteia, ce împiedică apa să ude frunza.

Această tehnică a inspirat o mulțime de oameni de știință, care au inventat noi materiale impermeabile, cu mici imperfecțiuni, pentru a ține apa la distanță. Din statisticile care au fost dezvăluite publicului, noile materiale sunt cu până la 40% mai impermeabile decât cele precedente.

După părerea mea, natura are răspunsul și viitoarelor surse de energie pentru omenire, aici mă refer la energia solară, eoliană și la hidro-energie. Aceste surse infinite ale planetei și ale universului, ar putea salva omenirea, planeta și până la urmă toate viețuitoarele de pe suprafața ei.

La urma urmei, nu trebuie să ne simțim depășiți de către mama natură, deoarece a avut câteva miliarde de ani înaintea noastră să se pregătească pentru tot ce va urma.

Bibliografie:

Tanya Lewis, „Biomimicry: 7 Clever Technologies Inspired by Nature”,
<http://www.livescience.com/28873-cool-technologies-inspired-by-nature.html>;
Amelia Hennighausen & Eric Roston, „14 Smart Inventions Inspired by Nature: Biomimicry”,
<http://www.bloomberg.com/slideshow/2013-08-18/14-smart-inventions-inspired-by-nature-biomimicry.html>”;
<http://en.wikipedia.org/wiki/Gecko>;
<http://en.wikipedia.org/wiki/Butterfly>;
http://www.newscientist.com/article/dn14902-geckogrip-material-aims-to-be-the-end-of-glue.html#.UyAi_l_tQE;
<http://greenimpact.wordpress.com/2009/07/28/green-impact-launches-greenchange-assessment/green-earth-wave/>;
<http://thegreenearthcleaning.blogspot.ro/2012/09/three-green-earth-cleaning-ways-to-mold.html>;
<http://technologygreenenergy.blogspot.ro/2012/12/green-earth-technologies.html>;
<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTURBANDEVELOPMENT/EXTUWM/0,,contentMDK:22393456~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:341511,00.html>;
<http://www.sandboxsuites.com/earth-day-2012-free-coworking/>;
<http://www.dreamstime.com/royalty-free-stock-photo-green-earth-image7857675>;
<http://www.ljcreate.com/products/green/>;
http://en.wikipedia.org/wiki/Solar_power;
<http://studentenergy.org/blog/june-2013-enertheme-wind-energy/>;
<http://www.ourenergypolicy.org/water-energy-nexus-debate-heats-up/>;
<http://miriadna.com/wallpapers/tag/space>;
http://www.123rf.com/photo_5423789_natural-energy-concept-light-bulb-with-green-grass-inside-isolated-on-white.html;
<http://www.inlovewithfashion.com/products/INKWEAR-Blue-Butterfly-Tattoo.html>;
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stork-billed_Kingfisher.jpg;
<http://preachrr.wordpress.com/2012/04/03/kingfishers-bullet-train-birds/>;
Emisiunea „Weird Connections”.

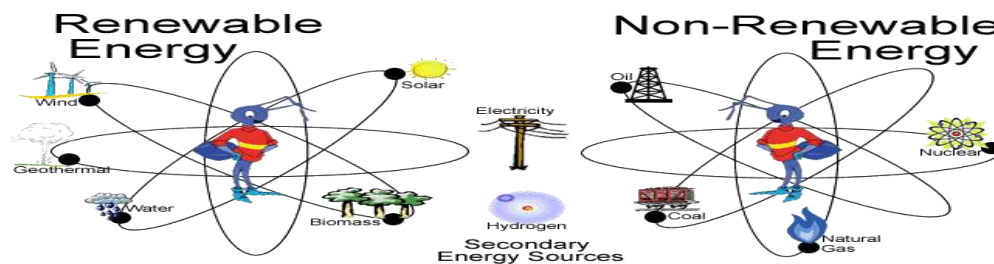
ENERGII ALTERNATIVE

Eleva TIMIȘ ANA MARIA, CIUREAN MĂDĂLINA,
CIUREAN CARINA, Clasa a IX-a B
Profesor coordonator: MÂNDRUȚ VIORICA

„Noi ne mișcăm într-un spațiu infinit cu o viteză necunoscută; totul în jurul nostru este mișcare, totul se rotește, energia este pretutindeni”

Nicola Tesla

Energia alternativă este un termen folosit pentru unele surse de energie și tehnologii de stocare a energiei. În general el indică energii netradiționale și care au un impact scăzut în

mediu.

Până în anul 2050, cel puțin o treime din totalul energiei necesare de pe planetă ar trebui să provină din resursele solare, eoliene sau altele.

În general, se consideră energie alternativă acea energie care este obținută dintr-o sursă naturală cum ar fi marile, căderile de apă, mișcările maselor de aer (vânturile), soarele, biomasa. Unele dintre aceste surse sunt epuizabile, iar altele regenerabile.

Iată o scurtă prezentare a diferitelor tipuri de energii primare regenerabile recunoscute oficial:

Energia eoliană

Energia eoliană este energia vântului, o formă de energie regenerabilă. La început energia vântului era transformată în energie mecanică. Ea a fost folosită de la începuturile umanității ca mijloc de propulsie pe apă pentru diverse ambarcațiuni, iar ceva mai târziu ca energie pentru morile de vânt.

Se crede că potențialul tehnic mondial al energiei eoliene poate să asigure de cinci ori mai multă energie decât este consumată acum. Acest nivel de exploatare ar necesita 12,7 % din suprafața Pământului (excluzând oceanele), să fie acoperite de parcuri de turbine, presupunând că terenul ar fi acoperit cu 6 turbine mari de vânt pe kilometru pătrat.

Principalul avantaj al energiei eoliene este emisia zero de substanțe poluante și gaze cu efect de seră, datorită faptului că nu se ard combustibili, producerea de energie eoliană nu implică producerea nici unui fel de deșeurii, iar costurile sunt reduse pe unitatea de energie produsă.

Dar sunt și unele dezavantaje, principalele dezavantaje sunt: resursa energetică relativ limitată, inconstanța datorată variației vitezei vântului și numărului redus de amplasamente posibile. Puține locuri pe Pământ oferă posibilitatea producerii a suficientă electricitate folosind energia vântului.

Energia eoliană s-a dovedit deja a fi o soluție foarte bună la problema energetică globală. Utilizarea resurselor regenerabile se adresează nu numai producerii de energie, dar prin modul particular de generare reformulează și modelul de dezvoltare, prin descentralizarea

surselor. Energia eoliană în special este printre formele de energie regenerabilă care se pretează aplicațiilor la scară redusă.

Energia solară

Energia solară reprezintă energia radiantă, produsă în Soare ca rezultat al reacțiilor de fuziune nucleară, transmisă pe Pământ, prin spațiu, în cuante de energie (fotoni), care interacționează cu atmosfera și suprafața Pământului, deci, energia produsă direct prin transferul energiei luminoase radiată de Soare. Ea este capabilă să furnizeze căldură, lumină, apă caldă, electricitate, și poate chiar să mențină temperatura constantă dintr-o locuință.

Soarele reprezintă practic o sursă inepuizabilă de energie, estimându-se o durată a existenței radiației solare de încă aproximativ 4-5 miliarde de ani.

Lumina solară poate fi transformată direct în electricitate, cu ajutorul celulelor fotovoltaice. Celulele mici alimentează aparate de dimensiuni reduse, cum sunt ceasurile și calculatoarele, iar celulele mari produc suficientă energie pentru o casă sau o clădire de birouri și chiar pentru rețeaua electrică a unui oraș întreg.

Evoluțiile tehnologice ale colectoarelor solari, de la captatorul plan, până la cele mai moderne construcții existente la ora actuală, au avut ca scop creșterea capacității de absorbție a radiației solare și reducerea într-o proporție cât mai mare a diverselor tipuri de pierderi.

Energia hidrolică

Energia hidrolică reprezintă capacitatea unui sistem fizic (apă), de a efectua un lucru mecanic la trecerea dintr-o poziție dată în altă poziție (curgere). Datorită circuitului apei în natură, întreținut automat de energia Soarelui, energia hidrolică este o formă de energie regenerabilă.

Energia hidrolică este o energie mecanică formată din energia potențială a apei dată de diferența de nivel între lacul de acumulare și centrală, respectiv din energia cinetică a apei în mișcare. Exploatarea acestei energii se face actualmente în hidrocentrale, care transformă energia potențială a apei în energie cinetică. Aceasta e apoi captată cu ajutorul unor turbine hidraulice care acționează generatoare electrice care în final o transformă în energie electrică.

Moduri de exploatare a energiei hidraulice:

Roată hidrolică.

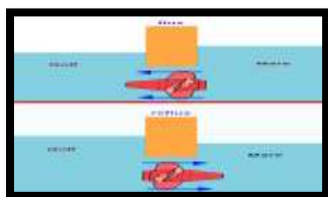
O roată hidrolică utilizează energia râurilor pentru a produce direct lucru mecanic.

Hidrocentrală

O hidrocentrală utilizează amenajări ale râurilor sub formă de baraje, în scopul producerii energiei electrice. Potențialul unei exploatare hidroelectrice depinde atât de cădere, cât și de debitul de apă disponibil. Cu cât căderea și debitul disponibile sunt mai mari, cu atât se poate obține mai multă energie electrică. Energia hidrolică este captată cu turbine.

Instalații care recuperează energia valurilor

Pentru recuperarea energiei valurilor se pot folosi scheme similare cu cele de la centralele maremotrice cu baraj, însă, datorită perioadei scurte a valurilor aceste scheme sunt puțin eficiente.

Energia mareelor

Energia mareelor este energia ce poate fi captată prin exploatarea energiei potențiale rezultate din deplasarea pe verticală a masei de apă la diferite niveluri sau a energiei cinetice datorate curenților de maree. Energia mareelor rezultă din forțele gravitaționale ale Soarelui și Lunii, precum și ca urmare a rotației terestre.

Energia mareelor este singura sursă de energie regenerabilă ce are un grad mare de predictibilitate.

Modul de funcționare al unei centrale utilizând energia mareelor

Energia geotermică

Energia geotermică este o formă de energie regenerabilă obținută din căldura aflată în interiorul Pamântului. Apa fierbinte și aburii, captați în zonele cu activitate vulcanică și tectonică, sunt utilizați pentru încălzirea locuințelor și pentru producerea electricității.

Există trei tipuri de centrale geotermale care sunt folosite la această dată pe glob pentru transformarea puterii apei geotermale în electricitate: uscat, flash și binar, depinzând după starea fluidului: vapori sau lichid, sau după temperatura acestuia.

- centralele uscate au fost primele tipuri de centrale construite, ele utilizează abur din izvorul geotermal.
- centralele flash sunt cele mai răspândite centrale de azi. Ele folosesc apa la temperaturi de 182°C (364°F) , injectând-o la presiuni înalte în echipamentul de la suprafață.

Energie de biomasă

Energia înglobată în biomasă se eliberează prin metode variate, care însă, în cele din urmă, reprezintă procesul chimic de ardere (transformare chimică în prezența oxigenului molecular, proces prin excelentă exergonic).

Biomasa

Biomasa este partea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și rezidurilor din agricultură, inclusiv substanțele vegetale și animale, silvicultură și industriile conexe, precum și partea biodegradabilă a deșeurilor industriale și urbane.

Biomasa reprezintă resursa regenerabilă cea mai abundentă de pe planetă. Aceasta include absolut toată materia organică produsă prin procesele metabolice ale organismelor vii. Biomasa este prima formă de energie utilizată de om, odată cu descoperirea focului.

Bibliografie

<http://www.energiialternative.net/>
http://www.ceasulcuc.ro/mediu/7_Energie/6_Energia%20solara/
http://www.termo.utcluj.ro/regenerabile/2_1.pdf
<http://www.altenergy.org/>
<http://www.cc.utah.edu/~ptt25660/tran.html>
<http://video.nationalgeographic.com/video/alternative-energy>
<http://www.renewableenergyworld.com/rea/tech/home>

EXPERIENȚE LITERARE ȘI ARTISTICE

CĂLĂTORIE DE JUR ÎMPREJURUL BIBLIOTECII

CRISTINA MOTOCU

Profesoară de limba și literatura română,

FLORENTINA OLTEAN

Bibliotecară

Concursul Național „Biblioteca anului”, organizat de Casa Corpului Didactic „Spiru Haret” Iași și patronat de Ministerul Educației Naționale, s-a desfășurat în două etape, *județeană și națională*, fiind deschis tuturor structurilor info-documentare din unitățile școlare din România. Concursul a avut două secțiuni: o secțiune pentru elevii de *gimnaziu* și o secțiune pentru *liceu*. Acest concurs a fost lansat la data de 6 decembrie 2013 și a durat până la data de 23 aprilie 2014, iar participanții la concurs au fost obligați să respecte termenii și condițiile regulamentului oficial al acestuia.

Echipa participantă alcătuită din **7 elevi ai clasei a XI-a A**: SUCIU ROXANA, RUSU ANCA, ZELE TOADER, SZEKELY DENISA, POP ANDREEA, POP CĂTĂLIN și MUREȘAN NICU, coordonată de un cadru didactic din unitatea de învățământ, *profesor de limba și literatura română Cristina Motocu*, dar încurajată și susținută în egală măsură de *na bibliotecară Florentina Oltean*, a realizat **UN FILM** în care elevii au surprins structura info-documentară din Colegiul Național *George Barițiu*, încercând să răspundă la câteva întrebări, pe care de cele mai multe ori și în cele mai felurite momente, elevii școlii noastre și le-au pus: *de ce au nevoie de bibliotecă, cu ce se diferențiază de alte biblioteci, de ce să o îndrăgească, cum îi ajută biblioteca să devină adulți informați și responsabili, activi în propria evoluție personală și profesională*.

De asemenea s-a dorit a se evidenția modul în care biblioteca contribuie la îmbunătățirea deprinderilor de lucru cu informația, la dezvoltarea educației pentru informație și cunoaștere ale elevilor și la promovarea activității școlii în comunitate. S-a subliniat importanța lecturii în dezvoltarea personală a elevilor, stabilind în final un **motto** care reflectă misiunea structurii info-documentare promovate și importanța lecturii în formarea elevilor:

BIBLIOTECA NU ESTE UN LUX, ESTE UNA DIN NECESITĂȚILE VIEȚII

Filmele înscrise la nivelul județului nostru au putut fi votate de publicul clujean, astfel că filmul realizat de elevii școlii noastre a fost foarte apreciat, obținând numărul cel mai mare de voturi

Premierea la faza județeană a fost organizată în data de **2 aprilie 2014**, sărbătorită în lume din anul 1967 drept **Ziua internațională a cărții pentru copii și tineret**. Organizarea ceremoniei de premiere a fost sarcina coordonatorului județean, Casa Corpului Didactic Cluj, prin intermediul Directorului prof. Dorina Kudor, Coordonatorului Compartiment Bibliotecă prof. Pompilia Herman și Bibliotecarei Marinela Păcurar.

Tema activității desfășurată la nivelul județului Cluj s-a intitulat **Biblioteca un spațiu infinit. Lectura învățătura cea mai bună** și s-a desfășurat la Colegiul Tehnic de Comunicații **Augustin Maior**, Cluj-Napoca, Cluj, unde au participat toți bibliotecarii școlari și responsabili CDI din județ.

FELICITĂRI ECHIPEI CÂȘTIGĂTOARE!

„COPILA DE ZĂPADĂ”, de EOWYN IVEY

Recenzie de carte

LOCUL I la FAZA JUDEȚEANĂ a Concursului Național de Jurnalism Cultural „Mihail Iordache” Ediția a 9-a, Suceava

Eleva **GALIȘ IRINA**, Clasa a XI – a B
Profesor coordonator: **CRISTINA MOTOCU**

„Mabel știuse că va fi liniște. Până la urmă, asta era și ideea. Fără copii gângurind sau plângând. Fără copii din vecini chiuind a joacă de-a lungul aleii. Fără lipăit de piciorușe pe treptele de lemn tocite de generații sau țcănit și păcănit de jucării pe podeaua bucătăriei. Toate aceste sunete ale eșecului și regretului său aveau să rămână în urmă, iar în locul lor avea să fie liniște. Își imaginase că în liniștea sălbăticiiei din Alaska avea să fie un calm asemenea cu al zăpezii care cade noaptea, un aer încărcat de promisiuni, dar lipsit de sunete, însă nu asta a găsit.”

Astfel debutează romanul „Copila de zăpadă”, scris de Eowyn Ivey, o carte care își găsește puterea de a sensibiliza cititorii atât prin descrierea vieții crunte din Alaska de la începutul secolului XX, cât și prin surprinderea unei drame trăite de un cuplu ajuns la marginea prăpastiei. Mabel și Jack sunt doi soți care aleg să schimbe peisajul primitiv al Pennsylvaniei odată cu pierderea speranței lor în viață, moartea copilului lor. Această fugă înspre gerul existenței nu-i îngăduie lui Mabel să depășească momentul tragic, ci îngheață în sufletul ei orice urmă de afecțiune, spre dezamăgirea soțului ei. Conflictul interior este resimțit și de Jack, care își înecă tristețea muncind pământurile de pe malul râului Wolverine, cu scopul de a-i oferi lui Mabel o viață decentă. Problemele financiare pe care le întâmpină îi leagă de familia Benson, care se oferă să îi ajute oricând au nevoie.

Pe tot parcursul romanului se simte drama trăită de Mabel și Jack, care îi încearcă pe cei doi și îi oprește din afișarea clară a sentimentelor unul față de altul. Văzându-se la capătul puterilor, Mabel este cât pe ce să se lase pradă disperării, atunci când în viața lor apare o făptură pe nume Faina. Odată cu prima ninsoare din an, într-o clipă de afecțiune, Mabel și Jack fac o fetiță din zăpadă, pentru ca în zilele următoare să o găsească distrusă și să zărească, în apropierea pădurii, o fetiță reală, timidă dar descurcăreță. Ei au, așadar, în fața ochilor, cea mai puternică dorință a lor, aceea de a avea un copil. Deși un miracol inexplicabil în viața lor, Faina nu se lasă înduplecată de bunătatea lui Jack și a lui Mabel și alege să-i viziteze rar și doar pe timpul iernii, lucru ce pare de ajuns pentru cei doi, bucuroși doar să facă parte din viața fetei și bucuroși că își pot regăsi sentimentele demult pierdute.

Destinele celor doi sunt marcate de întâlnirea cu fata care a luat naștere din zăpadă și a cărei viață se leagă de sălbăticie, de frig. Firea ei independentă și reușita supraviețuirii la o vârstă fragedă într-un ținut în care și cei mai puternici pot ceda ridică semne de întrebare

despre originea ei, fiind prea puțin înțeleasă de Mabel și Jack. Însă aceștia, odată cu trecerea timpului, își conștientizează rolul de părinți în viața fetei. Amintindu-și de un basm din copilărie, în care apăreau ilustrați doi bătrâni îngenuchiați în fața siluetei unei copile jumătate zăpadă, jumătate om, Mabel începe să creadă că fata este într-adevăr un miracol și o ocrotește excesiv, spre nedumerirea lui Jack, ferind-o de căldură, pentru ca aceasta să nu se topească din viețile lor.

Trecerea anilor o înfățișează pe Faina drept o tânără frumoasă, care nu și-a schimbat obiceiurile de a-și petrece chiar și cele mai furtunoase nopți în sălbăticie. Totuși, ea întâlnește un băiat, pe Garrett, fiul familiei Benson, care va fi cel care îi va arăta fetei o altfel de lume, înconjurând-o cu dragoste și afecțiune și apropiind-o tot mai mult de cei pe care chiar și ea îi consideră părinți, Mabel și Jack. Finalul va dezvălui cum va întâmpina o fată a zăpezii un mediu atât de cald.

Scriitura amintește de romanele lui Jack London, precum „Colț Alb” sau „Chemarea străbunilor”, însă autoarea adaugă o notă modernă, personală. Inspirată de imaginația fiicelor ei, de faptul că a fost crescută în ținuturile reci ale Alaskăi și din basmele rusești, în special „Snegurochka”, Eowyn Ivey lansează primul său roman care se bucură de o originalitate și de o frumusețe aparte. Keith Donohue, autorul bestseller-ului „Copilul furat” spune despre autoare că „suflă viață peste un vechi basm și îl face la fel de proaspăt ca prima zăpadă a iernii”, caracterizând cartea drept „pur și simplu fermecătoare”.

Ceea ce m-a impresionat în acest roman a fost nu atât povestea fascinantă a fetei care ia contact cu lumea, cât nota de melancolie ce este resimțită încă din primele rânduri, dată de drama celor doi soți, dimensionată de frigul din Alaska, imagine a trăirilor lor interioare. Este o carte atât de profundă încât cititorul poate auzi spargerea gheții sub picioare, inspira aerul rece din Alaska și plânge odată cu personajul. Este de nedescris ce emoții se transmit prin fiecare căzătură a lui Jack, fiecare strigăt de disperare al lui Mabel sau fiecare animal ucis de perspicacitatea Fainei.

Finalul cărții, însă, l-am așteptat mai surprinzător, cu o întorsătură de situație, însă acest fapt nu mă împiedică să afirm că romanul „Copila de zăpadă” este unul care atinge chiar și cele mai reci suflete și care merită citit și recomandat. Pot fi desprinse învățături valoroase, precum cea că iubirea este nemuritoare și se bazează pe înțelegere și pe sprijin reciproc sau că oamenii nu sunt niciodată pregătiți pentru obstacolele vieții, ci învață și reușesc să le înfrunte cu ajutorul semenilor. Este o carte care nu-și va pierde niciodată farmecul, tocmai deoarece este atât de ancorată în realitate, înfățișând probleme cu care se confruntă atât de multe familii, de la problemele financiare la lipsa zâmbetului unui copil.

O întrebare ce rămâne fără răspuns după citirea cărții este dacă Faina a reprezentat într-adevăr un miracol, dacă ea chiar s-a născut din zăpada bătătorită cu mâinile lui Jack și Mabel. Răspunsul meu este că, orice s-ar fi întâmplat în noaptea primei ninsori din an, copila apărută într-o familie iubitoare precum cea a celor doi protagoniști a fost un miracol. Cei care aleg să se delecteze cu acest roman plin de fascinație vor ajunge să nu se poată dezlipi de o poveste care poate impresiona chiar și pe cei care refuză să creadă în miracole.

LIRICA INOCENȚEI

Premiul I

Concursul CREATIVITATEA O ȘANSĂ PENTRU EVOLUȚIE

Eleva **ANCA RUSU**, clasa a XI-a A

SUFLET DE MIERE

*Tu om lovit de soarta
Nu-ti revarsa mania pe o soata
Nu profita de slabiciunea-i
Si nu-ti varsa pe ea amaraciunea*

*Tu tanar fara griji
Nu incerca mania s-o atingi
Nu te lasa purtat de valul tineretii
Si loc in suflet ofera-i bunatatii*

*Tu mama prea stresata
Lasa-ti girijile afara, la poarta
Nu-ti umple casa de tristete
Ci-nmiresmeaz-o cu noblete*

*Voi ganduri negre dispareti
Din ale noastre slabe minti
Lasa o dara de iubire
Sa risipeasca orice ura.*

FIORI

*Fiori resimt batrani parinti
Ce stau acasa neclintiti
Se mira, de necaz uimiti
Cati oameni mor tot chinuiti
Ai violente asupriti.*

*Fiori au cei mai mici copii
Cand vad in ochii azurii
O cearta intre-a lor parinti
Ce duce-apoi treptat,treptat
La lupta cu adevarat*

Fiori simt trecatori din strada

*Cand vad pe-un domn si cu o doamna
El injurand, ea tot plangand
Si in final intelegand
Ca nu-si vor mai vorbii nicicand.*

*Si-atunci ma-ntreb mereu cum oare
Sa fim uniti toti intr-un gand
Cand violenta ne desparte
Si ne destrama orice-avant?*

SPERANTA

*Suflet de gheata risipit
Intr-a-ntunericului val,
Sta singur omul cel mahnit
Fara s-ajunga la vreun mal.*

*Suflet pierdut si ratacit
In universul cel de jar,
Sta omul cel mai necajit
Si-si plange singur negru-amar.*

*Suflet de viata tot lovit,
In lume-acasta fara mila
Sta singur omul asuprit
Si-aseapta sfarsitul sa vina.*

*Suflet voios, cu suflet cald
Cu ochii vi si grai cantat
Tu te perinda-n lung si lat
Si-opreste suferinta-ndat.*

Mențiune

Concursul CREATIVITATEA O ȘANSĂ PENTRU EVOLUȚIE

Eleva **LUCIA COCERVAN**, clasa a XI-a B

PLEACĂ DRAGĂ SUFERINȚĂ

*Străine trup,
Ce vrei, ce ceri...*

*Dor de zâmbete frumoase,
Dor de-a mea sănătate,
Ce se duce, ce se stinge...*

*Călător mă face viața
Să pierd multe, să plâng multe...
Să plâng cu amărăciune
Rănile să mi le-ngrop.*

*Căci pe-un fir de romaniță,
Cântă draga suferință
Leac ușor pentru durere
Cată lângă a mea dorință.*

*Să-mi aline ochii-n zare,
Să mi-i ducă-n depărtare
Și să plece de la mine
Toată rana cea trupească...
Toate ducă-se acasă
Lăsându-mi urme-n al meu corp...și-al meu suflet.*

*Să mai vreau să mă întorc,
Lângă dulcea-mi suferință,
Să simt mâna ce m-alină...
Să simt mâna ce mă bate,*

*Mai bine las'...
Să mă-nconjoare frica de moarte.*

*Căci în sufletu-mi bătut de vijelie
Eu văd un om ce-a început să moară...
Cu chipul lui senin de-odinioară.*

DOR DE APA VIE

COLESNICOV NICOLETA

Profesoară de fizică-chimie

*Mi-e dor, mi-e dor, mi-e dor
De apa de izvor,
Mi-e dor de apa bună
În suflete fântână.
Mi-e dor de acea curată
Apă de altădată,
Mi-e dor de apa vie
Ce suflete învie.*

SCRISOARE SPRE CER

Eleva **IOANA GHEORGHIȘ**, Clasa a X-a B

*Premărirind Lumina vieții,
Împlinim ce-au spus profeții:
O-nviere preacurată,
După-o moarte-ndurerată.*

*Păstorind pe-al vieții plai,
Ceresc Tată ce în rai
Șezi, veghezi ș-adăpostești
Darurile preacerești.*

*Dă-ne nouă curăție,
Gânduri bune, fericire.
Primăvara cu parfum în vânt
O-nsufleștește cu-al tău Cuvânt.*

POTPURIU LIRIC

Cu Eleva **BADIU ANA-MARIA**, clasa a IX-a B

DACĂ...

1. *Dacă aș fi o pasăre albastră
Aș cânta tot timpul la fereastra,
Glasul dulce s-ar auzi departe,
Peste munți și peste văi și-n miez de noapte.*
2. *Dacă aș fi soarele strălucitor
Aș veghea asupra lumii cu umor
Le-aș da doar raze pline de culoare,
Iar totul ar fi o mare încântare.*
3. *Dacă aș fi o mică pictoriță
Aș sta toată ziua-n mână cu o pensuliță.
Aș picta tablouri mii și mii,
Pentru oameni și pentru copii.*

4. *Dacă aş fi o pisicuţă
Aş şti să mă fac drăguţă.
Pe şoareci nu i-aş mânca,
Mai degrabă i-aş salva.*
5. *Dar iată purul adevăr,
Cum omul este trecător,
La fel e viaţa şi natura
Nu poţi fi ce vrei întotdeauna!*

PRIMĂVARA

1. *Primăvara a sosit
Câmpul a şi înverzit
Rândunica cea voioasă
Iarăşi s-a întors acasă.*
2. *Grauri dar şi turturele
Vin în stoluri mititele,
Cocorii sunt mii şi mii
Şi vin de peste câmpii.*
3. *Copacii-au înmugurit,
Florile au înflorit
Păsările au sosit.
Şi lumea s-a cam trezit.*
4. *Totul este minunat,
Ca un basm adevărat,
Soarele este pe cer
Totul este plin de zel.*

PLANETA COPIILOR

1. *Pe-o planeta minunată
Şi nu prea îndepărtată,
Trăiesc numai copii
Şi au multe jucării.*
2. *Fiecare copil bun
Poate ajunge acolo.*

*Printr-un vis sau printr-un gând,
Vei ajunge acolo.*

*3. Nu trebuie să respecți
Nici măcar o regulă,
Ci numai te vei juca
Și te vei distra.*

*4. In loc de copaci sunt dulciuri
Iar în loc de deal-bezele,
Râurile sunt doar sucuri
Iar pietre-ciocolatele.*

*5. Casele din turtă dulce
Ce poți să îți mai dorești?
Doar aici trăiești în tihnă
Și citești mii de povești.*

*6. Care, chiar nu s-a gândit
La o-asemenea planetă?
Dar nu poți să ai chiar tot
Și să faci altă planetă.*

VARA A VENIT

*1. In sfârșit a venit vara
Cea mult așteptată,
Cu căldură mare
Și cu prea mult soare.*

*2. Copiii merg la scăldat
In valea cea mare,
Alții merg la cățărat
Pe muntele din zare.*

*3. Vara căpșunii se coc,
La fel și cireșele.
Pe câmpie fetele,
Culeg floricelele.*

*4. In sfârșit a venit vara,
Caldă și dogoritoare,
Dar nu îmi vine să cred*

Că deja e luna iulie!

MAGIE DE IARNA

*1. Peste tot în jurul meu
Este sărbătoare.
Căci în sfârșit a venit
Iarna încântătoare.*

*2. Peste tot e numai alb
De-atâta ninsoare
Copacii s-au îmbrăcat
În argintiile zale.*

*3. Cerul albastru fără nori
Acoperă pământul,
Pretutindeni este alb
Și înghețat pământul.*

PLANETA ALBASTRĂ

*În planeta albastră m-am născut,
În planeta albastră trăiesc,
În planeta albastră mă regăsesc,
Și aici îmi place să locuiesc.*

*Aici sunt râuri, lacuri și chiar munți,
Mări, oceane și câmpii,
Animale mii și mii
Și multe minunății.*

*În planeta albastră poți spune ce gândești,
Poți învăța tot ce dorești.
Și vreau să știi un lucru pământesc:
PLANETĂ ALBASTRĂ, TE IUBESC!*

NOI DOI

Eleva **IULIA OȘAN**, Clasa a XII-a B

Dorul...

*-lupul înfometat din suflet
ce cu-ndârjire-n mine urlă,
mi-e dor de tine.*

Dorul...

*-tumultul vremilor ascunse,
ascunse-n inima-nsetată,
mi-e dor de tine.*

Dorul...

*-licărul lunii ce mă veghează-n noapte
surâsul dulcii amintiri.
mi-e dor de tine.*

Dorul...

*aș putea să-ți spun atâtea despre el,
dar enigmatică-i prezență
mă face fără ezitare
să zbor spre-atunci, acolo, acum.
Mi-e dor de fiecare clipă
în care mă priveai adânc,
iar buzele-mi sorbeai
cu gura, cu ochii – moale, suav.*

E mult de-atunci,

dar mai e luna

*cea care te veghează-n noapte
la rugămintea-mi tare aparte!*

IUBIREA ALTRUISTĂ

Eleva **IULIA OȘAN**, Clasa a XII-a B

Mai ți minte iubirea altruistă?

... Nu, nu o mai ști.

*Lumea în care ți-ai cufundat gândurile
te-a făcut să-ți pui ideea «despre» în cui.*

A luat din inima ta dulcele

și ți-a dăruit amarul.

*Mai degrabă, tu ți l-ai dăruit,
singur!*

E așa?

Mai ți minte iubirea altruistă?

*Era o poveste,
cândva.*

TRADUCERI

DAN DĂNILĂ

Poet, traducător și artist plastic născut la Sibiu în 1954, debutează în 1973 în revista „Transilvania”. Din 1990 trăiește în Germania. Este autorul a numeroase volume publicate, printre care: *Dintr-un sertar* (1993), *Parcul salvat* (1994), *Fals tratat despre seară* (1998), *Neliniștea din cuvinte* (2004), *Calendar poetic* (2006).

POEZII

traduse în limba italiană de
FRANCESCA PAȘCALĂU, clasa a X-a C
(din volumul *Atlantide esiste*, în curs de apariție)

ORDINE

*Da tanto tempo provo ad allineare le cose,
a fare ordine in questi formicai
che si chiamano oggetti a tre dimensioni.
Mi scorrono tra le dita, sento il solletico
degli atomi e non so se si oppongono
o forse si sottomettono a me nel loro modo misterioso.
I suoni crescono da qualche parte e quando muoiono
vanno in quel posto sconosciuto. E
potrebbe essere tutto così elegante, ecco
il fiore di loto, il disco del girasole.
La lumaca no, la sua spirale vuole ingannare
la natura. Alcuni classificano i ricordi in base ai colori
e ai luoghi, fotografano l'aureola della malinconia.
Io metto le parole una dietro l'altra e tiro la linea,
a volte fanno rima e allora sono pieno di speranza. Altre volte
cerco solo una mano che vada bene per me
o gli occhi alla stessa altezza. Non credo al caos,
non credo alla simmetria, nemmeno il cuore c'è
di mezzo. Il mio ordine è molto difficile
da spiegare. Avete mai visto un albero di Natale
ornato da Shakespeare?*

LUCE

*All'improvviso un senso non ti obbedisce più,
il movimento conosciuto non scatta più
un'altra cosa, la causa sembra divorziare dall'effetto*

*come un fiammifero con il fosforo bagnato -
cosa succede, forse sogni con gli occhi aperti,
come è capitato già. Stringi le palpebre
quando ti esponi impudico al sole, stupendo,
una radiazione che non costa niente, un calore
rivelatore per la pelle. Sei molto esposto,
questo fluido ti collega agli altri esseri,
come l'aria, la fame di spazio. La luce fisica,
o il tuo diritto fondamentale alla pigmentazione,
alla dissoluzione lenta e colorita che rappresenta la vita.
Quella spirituale, che non brucia ma raffresca
e si vede nella testa, libera da quel
gusto di sangue e di mandorle amare,
dal freddo artiglio della paura. Ecco, all'improvviso
un senso è preso dagli altri, tocchi con gli occhi,
senti con la lingua, annusi con non so cosa. Il silenzio
ti ammortisce la lingua. Ti vesti di luce
e ti meravigli quanto sia leggera.*

DA QUALE PARTE

*I continenti sono rientrati in deriva,
le galassie si spostano verso lo scarlatto,
l'universo si contrae. O si dilata.
La poesia, da quale parte? Proprio essa, l'unica
capace di spiegare tutto, di guarire
tutto il cancro del mondo. Il nodo gordiano
che potremmo sciogliere ogni giorno
con gli occhi chiusi. Quella musica discreta
sotto le membrane di ogni cellula che noi
esseri umani ignoriamo. Dove
sono ancora i tuoi ammiratori, esperanto?
O la grande biblioteca d'Alessandria.
Una volta era finito l'olio della candela,
poi la miccia, poi le notti, e la lettura
nel buio era stata vietata. I gufi
sono stati messi fuorilegge, la parola
che avevo amato era tabù. Così iniziano
le storie tristi per gli adulti. Da quale parte
se non verso il nuovo esodo, per colpa di chi?*

PERCORSO

*È seccato il fiume che portava la mia immagine,
è sempre più sottile nella sua battaglia disuguale. Se
andassi in parallelo all'alveo, riconoscerei
tanti luoghi, mi ricorderei. Un percorso un po'
semplicistico, adesso si cercano altre sensazioni. Anch'io*

*mi lascio a volte rubare da paesaggi lontani,
solo esagerazioni di quello che ho già visto.
Come se visitassi il noto museo
della tua città di provincia, con persone per bene
e i marciapiedi dell'autunno sempre coperti di foglie:
tutto vecchio, mi sembra di vivere un perpetuo déjà vu.
Niente più deprimente quando ami i colori,
quando ti puoi immaginare nel cuore dell'arcobaleno. E
comunque, solo quando percorro le vecchie strade vedo
anche i loro pendenti, posso rovesciare la loro prospettiva.
E penso alla legge dei complementari,
così mi spiego io, da credulo, la migrazione delle anime.
Come se dovessi sparire per essere migliore,
tacere per essere ascoltato con maggiore attenzione.
Come se ci fossero guide più vecchie della paura
o della curiosità. La vita, un vortice sempre più
lento. Così ho percorso i continenti, mentre
l'eco dei miei passi pensava che andassimo in parallelo.*

AUTREMENT

de George Bacovia

Text tradus de eleva **DIANA MIȘIN**, Clasa a XII-a B

*L'homme avait commencé à parler tout seul...
Et tout bougeait comme des ombres éphémères-
Un ciel de plomb regnait à jamais,
Et le cerveau brûlait comme flamme ensoleillée.*

*Rien. Le désert semblait toujours plus vaste...
Et dans sa nuit amère tout chant s'était tû,-
Accablé par les pensées, la tête baissée,
L'homme avait commencé à parler tout seul...*

JOCURI ALE IMAGINAȚIEI

Premiul I

*Concursul CREATIVITATEA O ȘANSĂ PENTRU EVOLUȚIE – PROZĂ
PORȚI DESCHISE NONVIOLENȚEI*

URME DIN TRECUT

Eleva **CRISTINA BÂTEA**, clasa a XI-a A

Auzise de la bunica ei că noaptea este cel mai bun sfetnic. Și de atunci a început să creadă și ea acest lucru. Poate era vorba de liniștea pe care ți-o oferă, sau poate era legat de timpul îndelungat pe care îl ai la dispoziție. Ori pentru simplul fapt că poți lua o decizie cu mintea limpede și când nimeni nu face presiuni asupra ta. Nici ea nu știa de ce, dar cert e că a început să iubească acele ore târzii petrecute pe terasa casei, scriind sau pur și simplu petrecând câțva timp de una singură.

Ceaiul i se răcise deja iar jurnalul stătea abandonat pe măsuța de sticlă, câteva file din el fiind prinse în jocul unei brize primăvăratice. Nu mai era nimeni în jur iar acea noapte de mai o găsi pe Alina stând rezemată de balustrada de fier și privind cerul încărcat cu stele. Acele cristale argintii ce scilipeu frenetic pe bolta întunecată o trimiseră cu gândul undeva în trecut, într-o altă noapte, una care avea să-i rămână în memorie pentru foarte multă vreme.

Era doar o fetiță pe atunci. O ființă de opt ani cu ochi mari și albaștri, cu bucle negre, și un zâmbet atât de luminos și sincer încât reușea să te cucerească din prima clipă. Era la început de drum iar lumea reprezenta o adevărată aventură pentru ea. În fiecare zi descoperea ceva nou și învăța despre orice îi ieșea în cale. Curioasă din fire, nu se abținea să întrebe atunci când avea o nelămurire și era cea mai fericită când întrebările ei căpătau răspunsuri. Dar după cum bine știm, și după cum urma să afle și ea, lumea nu e atât de bună precum pretendem noi, sau cum ne-am dori să fie. Oamenii pot provoca răni adânci atât de ușor, răni cu care suntem nevoiți să trăim tot restul vieții și care rămân deschise în sufletul nostru. De multe ori, reușesc să se cicatrizeze dar niciodată nu dispar întru totul, lăsând astfel amintiri dureroase pentru fiecare dintre noi.

Cu zece ani în urmă, într-o seară foarte asemănătoare cu aceasta, micuța Alina se juca în curtea din spate. Seara tocmai se lăsase și cântecul greierilor se auzea de prin tufișuri, iar insectele începeau să roiască în jurul lămpii ce lumina ușor curtea. Afară era cald iar parfumul florilor invada aerul, creând o ambianță perfectă în care să te relaxezi. Stând pe iarbă, fetița privea amuzată cățelul care încerca în zadar să facă niște tumbe dar care nu reușea decât să cadă în nas. Zâmbind, de ridică de jos și luă jucăușa creatură în brațe dorind să-i mai curme suferința. Mângăie animalul pe blana albă și își îndreptă privirea către casă. Se uită la geamul bucătăriei și o zări pe mama ei în dreptul aragazului pregătind probabil cina. Se apropie încet și o auzi fredonând una dintre melodiile ei preferate. Acele seri erau într-adevăr preferatele ei. Liniștea și pacea din casă, perturbate doar de vocea lină a mamei ei, aerul proaspăt și înmiresmat de afară, totul făcea ca acea seară să fie perfectă.

Se aplecă și lăsă cățelul să scape din brațele sale privindu-l apoi cum începe să alerge în toate direcțiile. Iubise acel animal din primele clipe în care-l văzuse și știuse încă de atunci

că aveau să devină prieteni buni. Fusese un cadou din partea bunicilor săi iar asta îl făcea și mai special.

Se ridică de jos și păși în direcția lui dar auzi o ușă trântindu-se. Tresări și se întoarse repede spre casă. Privind înspre geamul bucătăriei, își văzu mama îndepărtându-se de aragaz și ieșind din încăpere. Părea ușor speriată iar asta o făcu pe Alina să se întrebe ce se întâmplase. Simțind o căldură la picioare, se uită în jos și găsi bulgărașul de blană stând încolăcit la picioarele ei. Îl ridică din nou în brațe și vru să intre în casă dar ceva o opri. Auzi niște țipete. Auzi vocile părinților ei care strigau unul la celălalt. Speriată, se îndepărtă și se ascunse după un suport de flori ce se găsea într-o parte a curții. Totul era atât de confuz pentru ea. Nu știa ce se petrece. Nu avea nici o idee de ce ei țipau și de ce au început să se certe atât de brusc. Cu două minute în urmă fusese liniște iar acum se simțea înconjurată de haos. Ochii începură să i se umezească iar lacrimile să i se prelingă pe față. Se simțea atât de neputincioasă, nici măcar nu știa ce ar trebui sau ce ar putea să facă pentru a calma spiritele. Spera ca măcar certurile să nu fie din cauza ei, se străduise să fie cuminte și să nu își supere părinții. Chiar și micuțul animal din brațele sale părea speriat dar nici măcar în privința lui nu știa ce e de făcut.

Se auzi o bufnitură iar după câteva clipe se făcu liniște. Alina se ridică repede în picioare și ieși de după suportul de flori. Ținea cățelul strâns la piept și înghiți în sec. Trebuia să vadă ce se întâmplase și de ce încetaseră țipetele atât de brusc. Își amintea și de alte certuri dintre părinții ei dar nici una nu fusese atât de intensă. De obicei se ajungeau doar la câteva vorbe după care fiecare pleca în treaba lui. Dar de data asta fusese diferit. Presimțea că ceva mai grav se întâmplase.

Își luă inima în dinți și păși spre casă. Spera că îi va găsi pe părinții ei împăcați și că nimic rău nu se întâmplase. Ajungând lângă ușă, strânse și mai tare animăluțul la piept și o deschise ușor. În bucătărie nu se afla nimeni dar deranjul pe care-l găsisese nu prevestea nimic bun. Trecu pe lângă o lampă spartă și un scaun răsturnat, și la fel de tiptil ieși în hol. Nici acolo nu era nimeni dar începu să audă niște sunete slabe. Inima îi bătea din ce în ce mai tare, atât de spaimă cât și de emoție. Nu avea nici o idee despre ce ar mai putea găsi în restul casei. La fel de silențios, păși pe parchet sperând să nu facă nici un zgomot, și se îndreptă spre camera de zi. Cu cât înainta, acele suspine deveneau tot mai evidente.

Ajunsă în fața ușii, observă că e întredeschisă și încercă să privească prin crăpătura de un lat de palmă. Ce văzu în cealaltă încăpere o uimi. Lacrimile care între timp secaseră, acum îi umplură din nou obrajii îmbujorați. Fără să gândească de două ori, lăsă câinele să-i alunece din brațe, țâșni înăuntru și își cuprinse mama cu brațele ei micuțe. Femeia stătea rezemată de brațul canapelei și își privea fiica suspinând. Nu și-ar fi dorit ca ea să fie martoră la asta. Nu ar fi vrut o astfel de familie pentru Alina. Își duse mâna la obrajii fetei și îi șterse lacrimile apoi o sărută pe creștet. Nici una dintre ele nu spunea nimic. Nu era nimic de spus, totul era evident.

Ușa se trânti de perete și cele două tresăriră speriate. În prag apăru tatăl fetei cu o expresie enervată. Alina își strânse și mai tare mama în brațe nevrând ca el să o mai rănească în vreun fel. Acesta, văzându-și copila, o privi amenințător și se apropie de ea.

- Pleacă de aici, îi spuse pe un ton înghețat ca și cum ar fi o persoană necunoscută, o fată de pe stradă de care nu i-ar păsa.

- Nu, îi răspunse Alina la fel de rece privindu-l cu dispreț și se afundă și mai mult în îmbrățișarea mamei sale.

Bărbatul, enervat la culme de încăpățânarea de care dădea dovadă fiica lui, se apropie de ea. Îi întinse mâna pentru a o determina să plece de lângă femeie dar aceasta dădu dezaprobat din cap. Îi mai întinse mâna pentru a doua oară, dar fetița nici nu se clinti așa că o apucă de braț și încercă să o tragă spre el. Alina se ținea cu ardoare de corpul slăbit al mamei sale iar aceasta, la rândul ei, încerca să-și păstreze fiica în brațe dar, fiind sleită de

puteri, nu prea reușea. Bărbatul o zmuci și mai tare pe Alina și reuși să o desprindă din brațele mamei sale. Sătul ca acea pacoste să-i stea în cale, o azvârli în lături dar fetița se dezechilibra și căzu, lovindu-se cu capul de colțul mesei și ajungând inconștientă pe podea.

O briză răcoroasă își făcu prezența și o făcu pe Alina să-și simtă răceala lacrimilor ce-i izvorau din ochii azurii. Își duse mâna la cap și trasă cu degetul linia cicatricii care încă se găsea în spatele urechii. Luă un șervețel din buzunarul pantalonilor și își sterse lacrimile apoi mai privi pentru încă o dată în zare. Nici până acum nu a putut uita acea seară, incidentul care i-a năruit lumea perfectă și care a făcut-o să realizeze că violența nu duce decât la durere, fie ea fizică sau psihică. Violența nu trebuie să constituie un răspuns pentru nici o întrebare a lumii. Ea trebuie evitată cu desăvârșire.

Inspirând adânc, se întoarse la măsută și luă jurnalul în brațe și începu să scrie pe hârtie un nou capitol al vieții ei.

O ZI CU PERIPEȚII

Eleva **BADIU ANA-MARIA**, clasa IX-a B

Este o frumoasă zi de vară. Soarele aruncă sulițe de aur pe pământ, iar pădurea te încântă cu frumusețile ei. Copacii se leagănă sub blânda adiere a vântului. Toată natura este plină de culoare.

Ioana, Alina și Miruna sunt surori și se pregătesc să meargă la joacă în pădurea din apropierea casei lor. Mama lor le-a spus să nu se afunde prea tare în pădure ca să nu dea de culcușul lupului celui fioros care nu suportă oamenii. Ele o asigură că nu se va întâmpla așa ceva și pornesc către pădure. Aici se aude ciripitul păsărelor, zumzetul albinelor și susurul pârâului care izvorăște dintr-un lac tainic. Fetele vor să se joace volei, apoi se plictisesc și vor să alerge după minge. Însă mingea e buclucașă și le duce direct la locul unde este lupul. Ele se panichează și nu mai știu ieși din pădure pentru că aceasta este foarte deasă și înverzită. Lupul doarme, dar, când le simte pașii, se trezește și întreabă:

- Cine a îndrăznit să calce în pădurea mea? Oare acela nu știe că cine vine pe la mine nu mai scapă din colții mei ?

Fetele nu mai știu ce să facă, dar Alina, fiind cea mai mare dinte surori, îi răspunde linguișitor:

- Ne scuzați, domnule lup, noi doar ne jucam și mingea a venit până aici, nu am vrut să vă trezim și nici nu am știut că această pădure este a duminale și, în plus, noi am auzit că în această pădure este un lup bun și care iubește copiii, nu care-i mănâncă. Te rugăm, lasă-ne să plecăm acasă și îți promitem că nu vom mai călca în această pădure!

- Ei bine, ați auzit greșit și oricum sunt foarte flămând și vai ce bună ar fi puțină carne proaspătă! Fiindcă sunteți trei, o să vă mănânc pe una dimineața, pe una la amiază și pe una seara.

Acestea, văzând că nu mai au scăpare, o iau la goană prin pădure și lupul după ele, dar, când trec pe lângă lacul de unde izvorăște pârâiașul de la începutul pădurii, sare din apă chiar, cine credeți: peștișorul de aur care le oprește și le întreabă dacă au două dorințe și el le va îndeplini. Ele bucuroase de această veste, îi spun grăbite că vor să le scape de lup. Peștișorul le calmează, explicându-le că le va scăpa de lupul cel fioros, cât ai zice pește, și sare din apă pe uscat. Atunci coada i se transformă în picioare, înotătoarele în mâini, trunchiul în corp, capul și branhiile în cap și gât, iar solzii în haine, și apoi din lac scoate o sabie. Ajunge și lupul care-l întreabă cine este și ce caută acolo. Peștele, care acum s-a transformat în om, i-a explicat că este cel care le va salva pe cele trei fete din ghiarele lui, iar lupul l-a contrazis spunând:

- Nu cred!

Însă lupul nici nu apucă să scoată bine din gură aceste cuvinte că eroul nostru ia sabia și-i taie pe loc capul. Surorile i-au mulțumit frumos și i-au spus și a doua dorință: să le arate drumul spre casă, că s-au rătăcit prin pădure. El le-a arătat drumul apoi s-a transformat înapoi în pește.

Era aproape noapte când fetele au ajuns acasă, iar mama lor a fost foarte îngrijorată și tare s-a bucurat când le-a văzut. Le-a strâns în brațe, apoi le-a întrebat ce s-a întâmplat și acestea i-au povestit cele întâmplate și s-au bucurat foarte tare că au ajuns cu bine din nou în brațele mamei.

GÂNDURI

Cu Eleva **IULIA OȘAN**, Clasa a XII-a B

UITAREA

Ce e uitarea de fapt?

Uitarea, în spusele cele mai generale, este o abandonare în neant a ceea ce ai făcut, ai gândit sau ai spus cândva. Ei bine, în termeni ai spiritualului, uitarea se caracterizează ca fiind o reprimare a ceea ce deranjează sinele, a ceea ce odată a cauzat neplăceri la mai multe nivele ale existenței umane – suflet, trup, gând. Te doare, te apasă, te strâmtorează, e simplu, uiți.

Mai degrabă, ar spune alții, uitarea este o fugă de ceea ce de fapt te atrage, de ceea ce e adevărul dorințelor tale.

Niciodată nu vei încerca să uiți ceva ce nu te interesează, ceva trecător care nu a lăsat vreo amprentă în viața, sufletul tău. Pe acelea dintre ele care se încadrează în tipologia mai sus amintită le vei trata ca fiind aparente normalități. Vor trece de la sine în ramura uitării.

Și-atunci, ce spui tu că e uitarea?

Nimic? Sau toate împreună?

Ceva comun ori indecis?

Ori important, nu-n doară?

EI BINE!

Ei bine seara a venit, acoperind mantia zilei ce-a trecut, o zi în care poate fluxul de gânduri, de sentimente, de idei, de vise, de dorințe, de întrebări ne-a copleșit... Dar ia-o așa: e doar o zi din cele multe și totuși fără nimic din cele viitoare.

Ce poți să-i spui gândului să nu mai vină? Cum să-i impui sufletului să nu mai simtă? Ce să treci la rubrica „închis” pentru a nu te mai întreba? Ce să-i faci minții să nu mai viseze? Și cum să nu deschizi vasta listă a dorințelor?

Din toate acestea suntem noi oamenii. Noi care dorim s-aducem acel surplus de bine care ne va alina în zilele mai puțin senine. Gândul, sentimentul, ideea, visul, dorința, întrebarea – amalgamul care conturează existența fiecăruia. Prin gând te-nalți, prin sentiment te-ndulci, prin idee inovezi, prin vis ajungi departe – departe până la stelele din acele frumoase legende grecești - , prin dorință ajungi să-ți stimulezi ambiția, prin întrebare te definești. Ei bine, ce-am fi noi fără toate acestea, fără aspectele esențiale cărora le atașăm detalii?

Ce-am fi?

Nimic mai mult, nimic mai veșnic, nimic mai sugestiv decât frunza pe care călcâiele obosite o sfâșie-n bucățele mici cu nuanțe maronii.

RECREAȚIA VIRTUALĂ

NEDUMERIRI ECONOMICE DIN PERSPECTIVA UMANISTULUI

CRISTINA MOTOCU

Profesoară de limba și literatura română

Câteva argumente/precizări

Prin raționamentele receptate dintr-o varietate de surse bibliografice se configurează *izomorfismului temelor de cercetare* prezente în conștiința și căutările specialiștilor din domeniul financiar, dar și a celor care doresc să înțeleagă mecanismele financiare ce stau la baza bunăstării noastre/sau nu. Descoperim astfel, *semnificații* complexe privind *originalitatea și creativitatea* factorului economic, cu speranța că într-o bună zi ele se vor încadra pe deplin în exigențele momentului și noi, neofii sistemului bancar, vom câștiga încrederea și protecția acestui sistem.

Între raționamentele bazate pe cifre și cele generate de afirmații ca declarații științifice

În prezent, în sectorul bancar există o viziune larg răspândită conform căreia cifrele sunt importante atunci când se comentează o expunere la risc. Argumente favorabile *abstractizării fenomenului economic în formă matematică* sunt următoarele:

- 1- Deciziile bazate pe numere sunt considerate echitabile, obiective și impersonale fiind mai greu de respins decât cele fundamentate pe opinii.
- 2- Studiul statistic, cantitativ, poate fi ușor tradus și utilizat de alte națiuni deoarece numerele „vorbesc aceeași limbă” diminuând dificultățile barierelor lingvistice aferente raționamentelor cu o natură mai puțin matematică.
- 3- Abordarea calculativă este atrăgătoare pentru cercetători, deoarece permite prelucrarea unor cantități mari de date.
- 4- Bazele de date sunt costisitor de configurat dar conțin valori ușor transmisibile, sunt mobile și pot fi vândute.
- 5- Răspunsul socio-psihologic la întrebarea de ce conduita empirică (bazată pe modele matematice) a dominat cercetarea specifică bancară, arată că această tradiție a ajuns la un grad specific de familiaritate între cercetători, ceea ce o face dificil de abandonat.

În literatura actuală, sunt și mulți autori care critică *recurgerea excesivă la cifre*. Pe fondul trendului ascendent al expertizei cantitative rămâne în actualitate *reconsiderarea riscurilor și limitările acestei expertize*. Tradițiile calculative riscă să dezumanizeze fenomenele economice și să excludă dezbaterile morale. Rămâne să reținem câteva *raționamente financiare și de ordin moral*, eliberate de capcanele cifrelor, dar *unanim acceptate* de către toți cei preocupați să înțeleagă mecanismele vieții economice europene.

Cadrul didactic prin mediul profesional este o ipostază calitativă singulară, care generează în afara limitelor de abstractizare, *finalitatea morală* provenită din mixul de experiență profesională acumulată și completată cu amploarea cercetării științifice.

Afirmații semnificative, fapte și ambiguități în mediului bancar

„Piețele au devenit mult prea mari și complexe și au un ritm de mișcare prea rapid pentru a fi supuse supravegherii și reglementării secolului XX. Nu e de mirare că acest monstru financiar globalizat se întinde dincolo de înțelegerea deplină chiar și a celor mai sofisticați participanți la piață. Autoritățile de reglementare financiară trebuie să supravegheze un sistem mult mai complex decât cel care exista atunci când reglementările

care guvernează încă piețele financiare au fost scrise inițial.” Această observație a lui Alan Greenspan, fost președinte al băncii Rezervei Federale din SUA între anii 1987 - 2006, a fost repetată de toți liderii țărilor puternic industrializate. Ei și-au imaginat că băncile și alte societăți financiare se vor disciplina ele însele, în timp ce își satisfac propriile interese. Alan Greenspan adaugă: *“Supravegherea tranzacțiilor se realizează, în esență, prin supravegherea contrapărților participanților individuali la piață. Fiecare creditor, pentru a-și proteja acționarii, ține sub observație expunerile (pozițiile de investiționale) clienților săi. Autoritățile de reglementare pot încă pretinde că oferă supraveghere, dar capacitățile lor sunt mult diminuate și în scădere.”* Există însă, premisa că presupusa voință a băncilor și a altor actori de pe piețele financiare de a se auto-disciplina este un paravan care le permite să facă tot ceea ce le avantajează. Astfel, va susține același Greenspan: *„Deoarece piețele au devenit prea complexe pentru o intervenție umană eficientă, politicile anticriză cele mai promițătoare sunt cele care mențin o flexibilitate maximă a pieței – libertate de acțiune pentru participanții cheie la piață precum fondurile speculative, fondurile de capital privat și băncile de investiții.”*

Căderile financiare din 2007 – 2008 și efectele lor dramatice și de durată sunt o negare încă persistentă a principiului piețelor financiare auto-reglementate și eficiente. Totuși într-o perspectivă optimistă Premiul Nobel pe 2013 a fost acordat pentru *„analiza empirică a prețurilor activelor financiare”*. Comitetul precizează însă, că *„încă nu înțelegem pe deplin modul în care se formează prețurile acestor active”*. Eugene Fama – unul din cei trei beneficiari Nobel - este considerat autorul ipotezei că *„piețele sunt raționale și eficiente”*, iar prețurile activelor financiare și modificarea acestora sunt determinate de factorii economici fundamentali: *variația riscului și a atitudinii față de risc, condiționările comportamentale și tensiunile în piață*. Altfel spus, a recapitulat cauzele ignorate ale eșecului major, anterior amintit.

De fapt, la șapte ani de la începutul crizei, la șase ani după declararea unei reveniri la mecanismele de control, nu s-a întreprins semnificativ mai mult – exceptând printre câteva, premiile Nobel anuale, consistente empiric și material - decât o turnură captivantă de intenții bine fundamentate. Liderii și legiuitorii, într-o complicitate confortabilă cu băncile, au luat foarte puține măsuri reale și restrictive privind companiile financiare.

Prin contrast, *pe plan național*, vedem recente eforturi privind implicarea intensă și complementară, furnizată de *cele două instituții fundamentale* conduse de personalitățile cele mai proeminente ale mediului bancar, academic și politic: *Banca Națională a României și Agenția pentru Supraveghere Financiară*.

Concluzie

Este necesară regândirea arhitecturii instituționale a sistemului bancar. Printr-o schimbare radicală a politicilor, ar fi posibil să se protejeze depozitele oamenilor obișnuiți, pentru a finanța producția socialmente utilă și pentru a garanta ocuparea forței de muncă și condițiile de muncă în sector. Aceste schimbări ar necesita un serviciu public pentru economii, credite și investiții.

Activitățile bancare (serviciul care protejează economiile și furnizează împrumuturi pentru utilizări sociale cum ar fi dezvoltarea productivă) sunt prea importante pentru a fi lăsate în mâinile unui număr mic de bancheri privați care, prin definiție, caută să își maximizeze profiturile.

Speculația și toate activitățile care o susțin ar urma să fie interzise, la fel ca și toate tranzacțiile legate de paradisurile fiscale. Deoarece instituțiile de credit folosesc banii clienților, se bucură de garanții de stat. Furnizând servicii fundamentale de care societatea are nevoie, acestea trebuie să fie socializate și puse sub controlul mai apropiat al cetățeanului.

TIMP LIBER

CERCUL DE REDACȚIE DE PRESĂ / RADIO-TV ȘI CREAȚIE LITERARĂ

Eleva **IULIA MARC**, clasa a XI-a A

Copiii și adolescenții se pot înscrie la Palatul Copiilor Cluj, la diferite cercuri, cu tematică culturală, sportivă și tehnică. Cercul de Redacție de Presă/Radio-TV și Creație Literară formează jurnaliști pentru publicații cu profil cultural, social și sportiv. Obiectivele principale sunt realizarea revistei magazin „Oglinda” și participarea la emisiuni de radio și televiziune. În februarie 2014, postul de televiziune Digi24HD Cluj-Napoca a prezentat cercul, în emisiunea „Timp Liber”.

În cadrul Cercului de Redacție de Presă / Radio-TV și Creație literară coordonat de prof. Marius Nenciulescu, elevii învață cum se culege informația și cum se redactează un interviu, un reportaj, o recenzie (la o carte preferată), o cronică (la o piesă de teatru). Ei vizitează studiouri de radio și televiziune și participă la realizarea unor emisiuni. De asemenea, cei care au preocupări artistice își vor putea publica creațiile în revista *Oglinda*, dar și în alte publicații de profil.

Eu sunt implicată în această activitate din luna octombrie 2013 și, datorită muncii mele, am fost aleasă de către colegi Secretar general de redacție. De la o ședință la alta am evoluat astfel încât pot să spun, după cinci luni de activitate, că stăpânesc marea majoritate a secretelor acestei meserii. În cadrul numărului 11-12 / 2013-2014 al revistei *Oglinda* figurez cu următoarele articole: *Aurel Vlaicu – 100, Istoria iluminatului. Din antichitate până în zilele noastre, Visoca: Realitate socială și identitate națională în satul bășărăbean de astăzi, Sporturi în oglindă* (volei). De asemenea, facem exerciții de dicție, vizităm locuri noi, interesante, participăm la diferite evenimente, în cadrul cărora avem ocazia să stăm de vorbă cu persoane publice importante. Momentan ne aflăm în faza finală a redactării revistei *Oglinda*, cu care vom participa la Concursul Național al Revistelor Școlare.

Pe scurt, domul Nenciulescu ne învață tot ceea ce trebuie să știm despre jurnalism și ne oferă săptămânal câteva ore de relaxare și distracție educativă, de exemplu am vizionat următoarele filme: *Aurel Vlaicu* (regia: Mircea Drăgan), *Vrăjitorul din Oz* (regia: Victor Fleming), *De-aș fi...Harap-Alb* (regia: Ion Popescu Gopo), *Luminile orașului* (regia: Charlie Chaplin), *Elvis. This is the way it is* (regia: Denis Sanders).

Eu sunt foarte mulțumită de acest curs, deoarece mă ajută atât pe plan profesional, cât și pe plan spiritual și recomand oricui să iasă din zona lui de confort, pentru a experimenta plăcerea evoluției și a educației non-formale.

SPORTUL

FENOMEN AL VIEȚII SOCIALE

IOANA CIALMA

Profesoară Educație fizică și sport

În ultimele decenii activitate sportivă a cunoscut o dezvoltare explozivă, impresionantă cantitativ dar și calitativ impunându-se ca un factor de mare interes în viața socială a lumii contemporane.

Sportul este creator de istorie și sursă de mituri, se sprijină pe tradiție și creează simboluri, instigă la activități de masă și angrenează un mod de viață (fair-play, disciplină) naște elemente de folclor și constituie un mod estetic de expresie. Sportul înseamnă un mod de viață având efect de mare intensitate motrică, psihică și intelectuală mereu în schimbare a structurilor de conținut tehnic probând cele mai neașteptate și imprevizibile atitudini. Sportul a schimbat percepția oamenilor, care astăzi apreciază mișcarea corpului sportivului în toată plenitudinea și măiestria lui, competiția și introducerea sportivă au devenit o bucurie a tuturor.

În privința moștenirii ca o contribuție la zestrea societății, sportul lasă în urmă performanțe recorduri care sunt expresii memorabile a perfecțiunii atinse, a capacităților fizice umane de a facilita progresul în această direcție.

Activitatea sportivă și eroii ei ca ogindiri ale realității expresiei de întrecere ca surse ale idealului de frumusețe umană au determinat sociologi, scriitori, arhitecți și constructori să realizeze inestimabile opere de arhitectură sportivă, bucăți memorabile de literatură sportivă, neprețuite piese de artă plastică, cu subiect sportiv, impresionante filme sportive. Dinamismul sportului se alătură, dinamismului dansului și teatrului, diferența apărând doar în modul de exploatare a calităților (viteză, îndemânare, rezistență, forță) și a altor extreme ale potențialului fizic uman.

Aceste câteva enumerări prezintă „SPORTUL „, ca un „FENOMEN” al vieții sociale moderne practicat de milioane de sportivi și vizionat ca spectacol pe marile arene sportive de miliarde de spectatori. Ca fenomen social sportul și-a dezvoltat un grandios spațiu de activitate, nu există în lume țări dezvoltate care să nu pună la dispoziția sportivilor, locuri, spații și arene pentru pregătire și concursuri.

Marea performanță, rezultatele de excepție, numărul mereu în creștere al practicanților au condamnat sportul de înalt nivel să pară seacă practicarea în natură și să se afișeze în sofisticate complexe de beton și sticlă. De la impunătorul stadion olimpic din Atena, construit în anul 1896, până la impunătoarele complexe sportive de la Munchen 1972, Moscova 1980, Atlanta, Barcelona, Seul și Los- Angeles, vădesc un progres extraordinar cu ansambluri spațioase și arătoase.

Cu genul lor specific, aceste construcții au folosit cele mai noi cuceriri ale tehnicii, s-au bazat pe genul unor mari arhitecți, devenind elemente de necesitate pentru populația marilor orașe. Fenomenul sportiv determină o nouă viziune socială asupra rolului mișcării sportive în viața și activitatea omului modern. Se impune, deci ca un fenomen social să precizeze scopul social, căile și mijloacele de satisfacere a necesităților umane de practicare a sportului de înalt nivel.

În lumea contemporană subiecții implicați în fenomenul sportiv își desfășoară activitatea locală cu ceilalți oameni beneficiind de experiența lor socială, care îi învață cum să muncească și să se supună cerințelor sociale de comportament. Activitatea sportivă este cunoscută ca o componentă a vieții sociale.

Jocurile olimpice, campionatele mondiale, campionatele europene, într-un cuvânt competiția sportivă, este un proces viu, care angajează în practica socială sute de milioane de oameni în două categorii: **practicanți**: sportivi, antrenori, profesori de sport, medici, metodiști, psihologi, pedagogi; **iubitori ai fenomenului sportiv**: spectatori, suporterii, sponsori, organizatori de competiții.

Competiția sportivă

Termenul „competiție” este deseori utilizat cu termenul „concurs”. Cerințele impuse prin regulamentele de concurs definesc competiția astfel „confruntare aranjată în prealabil pe baza principiului egalității șanselor, între sportivi, echipe pentru o miză abstractă, simbolică sau materială, care ca o regulă poate fi obținută de numai una dintre părțile angajate”.

Valoarea competiției, constă în precizarea regulamentară a naturii scopului după care se organizează. Acestea sunt: natura abstractă, concursuri amicale de verificare, în care accentul este pus pe o confruntare pentru testarea performanțelor, natura simbolică în care rezultatul competiției este recompensat prin premii simbolice, cupe, medalii, diplome, ierarhizări și calificări valorice, natura materială în care rezultatul sportiv este recompensat prin numeroase forme, prime în bani, bunuri materiale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Georgescu Florian „Cultura fizică și sportul- fenomen social” Ed. Tritonic București 1998
2. Anton Muraru „Pedagogia Sportului”, Ed. Ex Ponto Constanța 2000
3. Dragnea A. „Antrenamentul sportiv, teorie și metodică”, Ed. Didactică și Pedagogică București 1996
4. Teodorescu Leon „Sportul integrator al educației fizice în cadrul științei sportului, Ed. Revista Educație fizică și sport nr.5. 1989

CONVINGERI... LA SFÂRȘIT DE LICEU

Educația este modalitatea prin care omul își cizelează ființa.

Ciubotariu Sebastian, clasa a XII-a A

Idealul este motivul pentru care aspirăm la mai mult, motivul pentru care muncim, motivul pentru care facem sacrificii. Chiar dacă este de neatins, prin simpla lui existență, viața are mai mult sens.

Szekely Andrea, clasa a XII-a A

Iubirea: un vis frumos, care atunci când devine realitate are puterea de a opri pământul în loc.

Măluțan Roberto-Paul, clasa a XII-a A

Iubirea este cel mai de preț sentiment căruia i te dăruiești în totalitate.

Varga Tudor, clasa a XII-a A

Idealul este țelul la care o persoană dorește să ajungă.

Păcurar Corneliu, clasa a XII-a A

Iubirea: o necesitate în drumul spre maturitate.

Neciu Bianca, clasa a XII-a A

Înțelepciunea: puterea de a trece cu vederea, de a ierta.

Cojocnean Paula, clasa a XII-a A

Idealul: punctul cel mai înalt fixat de fiecare dintre noi, spre care tindem o viață întreagă, uneori fără să-l atingem, dar care odată atins aduce fericire și satisfacție.

Crișan Remus Gabriel, clasa a XII-a A

Tăcerea este cea mai apăsătoare minciună.

Neaga Paul-Marius, clasa a XII-a A

Idealul este scopul pe care o persoană și-l propune pentru viață.

Ilișiu Alex, clasa a XII-a A

Educația: cel mai de preț lucru, primit în principal de la părinți, care se reflectă în comportamentul fiecărui individ.

Lăcan Traian, clasa a XII-a A

Înțelepciunea nu este o virtute cu care te naști, este ceva ce dobândești pe parcursul experienței de viață.

Irimiaș Alexandru, clasa a XII-a A

Iubirea este cel mai prețios dar pe care poți să îl oferi și să îl primești.

Chețan Amalia Ioana, clasa a XII-a A

Educația nu este ceva cu care ne naștem, educația provine din familie, din școala primară și depinde de felul în care o tratăm.

Boca Alexandru, clasa a XII-a A

Idealul este dorința fiecăruia de a-și urma un vis.

Cerceș Ionuț Cantemir, clasa a XII-a A

Tăcerea reprezintă sunetul sufletului uitat.

Dejmașu Dorian, clasa a XII-a A

Iubirea este o pasiune, purtând în ea o flacără divină, indiferent de este durabilă sau nu.

Suciu Sabin Daniel, clasa a XII-a A

Înțelepciunea este curajul de a păși înainte fără temeri.

Bora Flaviu, clasa a XII-a A

Educația: comportamentul cuiva într-un domeniu public sau într-o instituție, cunoașterea bunelor maniere.

Baba Radu-Adrian, clasa a XII-a A

Educația reprezintă temelia cunoaștinței.

Capota Alina, clasa a XII-a A

Iubirea: este sentimentul prin care faci lucruri pentru binele altora.

Iuga Maria Nicoleta, clasa a XII-a A

Educația este un mod de diferențiere între oameni.

Legian Vlad, clasa a XII-a A

Idealul: perfecțiunea, lucrul la care fiecare om tinde să ajungă.

Sabo Balint Răzvan Dumitru, clasa a XII-a A

Tăcerea este modul prin care nu exprimi nimic.

Oltean Paul-Antonel, clasa a XII-a A

Înțelepciunea: abilitatea de a face o alegere bună în situații complicate și de a da sfaturi folositoare altor persoane.

Ionescu Lucian, clasa a XII-a A

Educația este ceea ce ne face cu adevărat oameni.

Maier Emanuela Gabriela, clasa a XII-a A

Tăcerea reprezintă puterea oamenilor înțelepți și slăbiciunea oamenilor proști.

Merișescu Matei, clasa a XII-a A

Educația este doar o cărămidă într-un perete foarte înalt.

Noja Flaviu, clasa a XII-a A

Înțelepciunea: cumulul tuturor cunoștințelor învățate prin eșec.

Vereșezan Andrei, clasa a XII-a A

Tăcerea: pentru a-i cunoaște mai bine pe oameni ai nevoie să te îndepărtezi, pentru o clipă, de ei.

Raț Bogdan-Alexandru, clasa a XII-a A

Iubirea reprezintă sentimentul care apropie ființa de semenii și de cunoaștere.

Baciu Adina, Clasa a XII-a B

Educația este cel mai important lucru din copilărie și modul după care ești judecat în societate.

Florea Călin, Clasa a XII-a B

Înțelepciunea este tăria de a recunoaște că ai greșit.

Haiduc Letiția, Clasa a XII-a B

Iubirea reprezintă un sentiment absolut de iubire , sentiment înălțător față de cineva, dăruire.

Vișan Anca, Clasa a XII-a B

Speranța reprezintă modalitatea prin care oamenii pot depăși anumite obstacole.

Mișin Diana, Clasa a XII-a B

Responsabilitatea denotă valoarea oamenilor puternici, asumarea acesteia subliniază un caracter puternic, demn, onest.

Oșan Iulia, Clasa a XII-a B

Educația este cel mai necesar lucru din viața unui om.

Fabian Andrada, Clasa a XII-a B

Idealul reprezintă cea mai mare aspirație a unui om.

Hetea Laura, Clasa a XII-a B

Speranța reprezintă emoția umană manifestată în mai multe feluri pe parcursul unei vieți.

Aștilean Lucian, Clasa a XII-a B

Tăcerea este cea mai profundă formă de indiferență față de cineva.

Bobîș Alexandra, Clasa a XII-a B

Iubirea este un sentiment puternic, prea puțin înțeles sau logic, care te face să gândești sau să acționezi altfel decât ar trebui.

Vescan Cătălin, Clasa a XII-a B

Respectul reprezintă o valoare ce trebuie câștigată, nu impusă.

Mesaroș Daniela, Clasa a XII-a B

Educația reprezintă felul nostru de a fi.

Răcășan Andreea, Clasa a XII-a B

Respectul poate fi de două feluri: respect reciproc și respect propriu față de binele tău.

Secheli Raul, clasa a XII-a B

Înțelepciunea este o calitate destul de rar întâlnită în rândul oamenilor, fiind atribuită în special vârstnicilor.

Bobîș Andrei, Clasa a XII-a B

Extemporal de viață: Înțelepciunea este o virtute pe care o dobândești de-a lungul timpului.

Zăhan Andrei, Clasa a XII-a B

Idealul este cea mai înaltă treaptă în ierarhia dorințelor.

Sabău Adrian, Clasa a XII-a B

Respectul este o formă prin care se poate arăta aprecierea față de cineva, dar este și o formă de educație.

Oniga Bogdan, Clasa a XII-a B

Idealul este dintre toate speranțele și dorințele unui om forma cea mai puternică, scopul final.

Szasz Ambra, Clasa a XII-a B

Înțelepciunea este capacitatea să știi să taci și să îi asculți pe cei din jur cu atenție.

Vaida Raluca, Clasa a XII-a B

Respectul este darul cel mai frumos pe care ți-l poate oferi o persoană.

Șipoș Daniel, Clasa a XII-a B

Idealul este orizontul spre care ne îndreptăm cu pași mărunți.

Chiorean Geanina, Clasa a XII-a B

Iubirea este un sentiment care te poate transforma ireversibil.

Șandru Andreea, clasa a XII-a B

Tăcerea este cea mai dureroasă armă a celor puternici.

Aștilean Andreea, Clasa a XII-a B

Educația este fundația care ne ajută să ne trăim viața și să ne decidem viitorul.

Gheorghe Dragoș, Clasa a XII-a B

Înțelepciunea este totalitatea eforturilor de învățare pe care le înfruntăm pe parcursul vieții.

Vârva Gabriel, Clasa a XII-a B

Educația este ceea ce rămâne individului după ce a învățat și a fost uitat, este ansamblu de principii, reguli, valori și cunoștințe pe care individul și le însușește de-a lungul timpului.

Irimuș Dan, Clasa a XII-a B

Iubirea este cel mai profund sentiment al omului și constituie motorul unei societăți.

Coblișan Anda, Clasa a XII-a B

Iubirea este un sentiment de o complexitate nebănuită deoarece e formată din lacrimi, zâmbete, melancolie, suferință.

Mureșan Marina, Clasa a XII-a B

Educația este ceea ce îl definește pe om.

Felecan Mihai, Clasa a XII-a B

Ceea ce nu trăim la timp, nu mai trăim niciodată.

Ilăștoan Bianca, Clasa a XII-a C

Nu există nici prietenie, nici dragoste acolo unde nu există respect și sinceritate.

Stan Camelia, Clasa a XII-a C

Numai atunci ești fericit când dai totul.

Mocan Mirela, Clasa a XII-a C

Nici o avere nu e mai prețioasă decât o prietenie adevărată.

Cazacu Andreea, Clasa a XII-a C

Țelul educației este de a înlocui o minte goală cu una deschisă.

Mesaroș Ramona, Clasa a XII-a C

Fiecare scop atins este un moment de fericire.

Csegezi Deliana, Clasa a XII-a C

Înțelegerea este o putere pe care nu toată lumea o stăpânește.

Drumea Cornelia, Clasa a XII-a C

Când ești liber și sănătos și ai liniște sufletească, poți spune că te-ai apropiat cât mai mult de fericire.

Plăcintar Manuela, Clasa a XII-a C

Iubirea înseamnă libertate.

Mureșan Raluca, Clasa a XII-a C

CUPRINS

ȘCOALA *ALTFEL* O FORMĂ ATRACTIVĂ DE INTEGRARE EUROPEANĂ A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

PREGĂTIREA COȘULUI DE PAȘTE ÎN SATUL *VALEA SEACĂ* DIN „ȚARA *OAȘULUI*”

ARHITECTURA SILABELOR

DECLINUL FUTUROLOGIEI ÎN SOCIETATEA POSTUMANĂ

SUFLETELE COPIILOR LA DANTE

SĂ CITEȘTI MAI MULT, SĂ FII MAI BUN! UN PROIECT DE SUCCES?

PROFESOR ÎNTR-O ȚARĂ EUROPEANĂ

PERSONALITĂȚI, SCRIITORI *absolvenți ai liceului nostru*

WATTPAD... SAU DESPRE SCRIITORI ÎNCEPĂTORI

NATURA ÎN TEXTUL LITERAR, PRIVITĂ ÎN SENS TRANSDISCIPLINAR

UNIUNEA EUROPEANĂ, O INCURSIUNE DE LA ÎNCEPUTURI ȘI PÂNĂ AZI

ȘTIINȚA... ALTFEL

TIC, PARTENER ÎN INSTRUIRE

DESPRE NUMERE

ZIUA π – 2014

SUPERLATIVELE APEI

MATEMATICA ÎN SLUJBA NONVIOLENȚEI

ECO-TEHNOLOGIE MODERNĂ

ENERGII ALTERNATIVE

EXPERIENȚE LITERARE ȘI ARTISTICE

CĂLĂTORIE DE JUR ÎMPREJURUL BIBLIOTECII

COPILA DE ZĂPADĂ, de EOWYN IVEY *Recenzie de carte*

LIRICA INOCENȚEI

TRADUCERI

DAN DĂNILĂ

AUTREMENT

JOCURI ALE IMAGINAȚIEI

URME DIN TRECUT

O ZI CU PERIPEȚII

GÂNDURI

RECREAȚIA VIRTUALĂ

NEDUMERIRI ECONOMICE DIN PERSPECTIVA UMANISTULUI

TIMP LIBER CERCUL DE REDACȚIE DE PRESĂ / RADIO-TV ȘI CREAȚIE LITERARĂ

SPORTUL FENOMEN AL VIEȚII SOCIALE

CONVINGERI... LA SFÂRȘIT DE LICEU

